

Mawson Oy
Lantontie 34
95680 LOHIJÄRVI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Rumavuoma 1 - 13

Hakija Mawson Oy
Ylitornio

Yhteystiedot:
Lantontie 34
95680 LOHIJÄRVI
puh. +358 50 448 8303

Lisätietoja antaa:
Tapani Hyysalo

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 27.11.2007 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksen jätti AREVA Resources Finland Oy. Hakemus on siirretty Mawson Energi AB:lle 21.5.2010 ja edelleen Mawson Oy:lle 20.6.2012.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 6.5.2008; 19.8.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 29.9.2008 esteettömyystodistus, Natura-selvitys
- 17.9.2010 tutkimussuunnitelma
- 11.11.2010 selvitys "Luonnon ja maankäytön erityispiirteet"

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Rovaniemi (698), Ylitornio (976)

KaivNro 8526/1; valtausalueen nimi: Rumavuoma 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	92,29
		Yhteensä ha	92,29

KaivNro 8526/2; valtausalueen nimi: Rumavuoma 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	27,38
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	72,62
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/3; valtausalueen nimi: Rumavuoma 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	84,50
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	15,50
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/4; valtausalueen nimi: Rumavuoma 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-20-9	Pohjasenoja	Meltosjärvi	8,71
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	91,29
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/5; valtausalueen nimi: Rumavuoma 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
698-893-15-1	Rovaniemen mlk:n VM VI	Valtion metsämaat	2,40

KaivNro

8526

3 (7)

976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	97,60
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/6; valtausalueen nimi: Rumavuoma 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-407-20-9	Pohjasenoja	Meltosjärvi	0,75
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	99,25
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/7; valtausalueen nimi: Rumavuoma 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/8; valtausalueen nimi: Rumavuoma 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/9; valtausalueen nimi: Rumavuoma 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/10; valtausalueen nimi: Rumavuoma 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/11; valtausalueen nimi: Rumavuoma 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/12; valtausalueen nimi: Rumavuoma 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8526/13; valtausalueen nimi: Rumavuoma 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
976-893-11-1	Itäinen valtionmaa	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 1 292,29 ha.

Valtauskohdaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Valtausalue sijaitsee Palojärven paliskunnan poronhoitoalueella.

Valtausalueet Rumavuoma 2 - 13 sijaitsevat kokonaan tai osittain Mustiaapa - Kaattasjärvi (FI1301301) -nimisellä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella.

Esteettömyystodistus

Lapin maistraatin 9.1.2008 toimittamassa esteettömyystodistuksessa todetaan, että Ylitornion kunnan ja Rovaniemen kaupungin alueilla olevilla Ruomavuoma 1 - 13 valtausalueilla ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 3 - 9 kohdissa tarkoitettuja esteitä.

Rovaniemen kaupunki toteaa esteettömyystodistukseen liitettyssä lausunnossaan, että lausuntopyynnössä esitetyillä valtausalueilla ei ole kaavaa eikä alueelle ole rakennus- ja huoneistorekisterin mukaan myönnetty rakennuslupia. Kuitenkin Rovaniemen kaupunki haluaa tuoda esille sen, että valtausalue kohdistuu Ylitornion kunnan puolella Mustiaapa - Kaattasjärven Natura-alueelle.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: hopea, kulta, kupari, lyijy, sinkki, uraani.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 12.1.2009 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 11.2.2009 saakka alueen kunnanvirastossa sekä työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 18.2.2009.

Tämän lisäksi on varattu niille, joiden oikeutta ja velvollisuutta asia koskee, sekä muille, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuus lausua asiasta mielipiteensä.

Hakemuksen vireillä olosta on ilmoitettu seuraavissa sanomalehdissä:

14.1.2009 Pohjolan Sanomat

14.1.2009 Lapin Kansa

Valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8526/1	Rumavuoma 1
2. Kaivosrekisterinumero 8526/2	Rumavuoma 2
3. Kaivosrekisterinumero 8526/3	Rumavuoma 3
4. Kaivosrekisterinumero 8526/4	Rumavuoma 4
5. Kaivosrekisterinumero 8526/5	Rumavuoma 5
6. Kaivosrekisterinumero 8526/6	Rumavuoma 6
7. Kaivosrekisterinumero 8526/7	Rumavuoma 7
8. Kaivosrekisterinumero 8526/8	Rumavuoma 8
9. Kaivosrekisterinumero 8526/9	Rumavuoma 9
10. Kaivosrekisterinumero 8526/10	Rumavuoma 10
11. Kaivosrekisterinumero 8526/11	Rumavuoma 11
12. Kaivosrekisterinumero 8526/12	Rumavuoma 12
13. Kaivosrekisterinumero 8526/13	Rumavuoma 13

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteinen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille sekä paliskunnille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kuntien ilmoitustauluilla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Pohjolan Sanomat ja Lapin Kansa -sanomalehdissä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusajaksi on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52117.

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Maria Kivi
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksunan perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

KaivNro
8526

7 (7)

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu AREVA Resources Finland Oy:n vuonna 2007 alueella tekemiin tutkimuksiin, joissa ensin yrityksen tutkijat analysoivat lentogeofysikaalista aineistoa, minkä jälkeen he tekivät alueella kaivoslain (503/1965) 3 § mukaisesti geologisia havaintoja ja mittauksia sekä vähäistä näytteenottoa. Geologian tutkimuskeskus on tehnyt ja raportoinut aiemmin tehtyjä tutkimuksia, joilla on osoitettu kaivoskivennäisien esiintymistä alueella.

AREVA Resources Finland Oy on paikantanut uraaniesiintymän Rumavuoman alueella, joka sijaitsee ns. Lapin kolmion alueella. Lisäksi Geologian tutkimuskeskus on malmitutkimuksissaan vuosina 1998 - 1999 todennut Rumavuoman alueen pohjoisosissa monimetallirikastumia (kupari, sinkki, lyijy, nikkeli, hopea, kulta). Näiden uraanipitoisuuksia ei kuitenkaan tiedetä, koska uraania ei ole analysoitu.

Lapin kolmion geologisen kehityksen ja muodostumien, Rumavuoman alueen kivilajien ja hydrotermisen muuttumisen sekä geologisten rakenteiden perusteella on laadittu alueellinen malmigeneettinen malli, jonka perusteella voidaan olettaa, että Rumavuoman alue sisältää taloudellisesti hyödynnettävän uraaniesiintymän.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakija tekee alueella mittavan tutkimustyön malmiesiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi. Maastotutkimustyöt käsittävät perusteelliset geologiset, radiometriset ja geofysikaaliset tutkimukset sekä mittavan syväkairausohjelman. Näitä maastotöitä tehdään koko valtausalueella ja ajallisesti ne jakaantuvat ainakin viiden vuoden ajalle. Geologiset tutkimukset sisältävät kaivinkonemontutusta, jossa kallion päältä poistetaan irtomaita geologista havainnointia ja näytteenottoa varten. Tutkimusten päätyttyä montut ja tutkimusajat maisemoidaan huolellisesti. Geofysikaaliset ja radiometriset mittaukset eivät jätä jälkiä maastoon eikä radioaktiivinen tai muu säteily lisääny tai vähene tutkimusten aikana. Ennen maastotöiden aloittamista niistä keskustellaan maanomistajien kanssa.

Maastotöiden aikana hakija huolehtii siitä, etteivät haitalliset aineet pääse leviämään ja kasaantumaan luonnossa tutkimustöiden vuoksi. Aliurakoitsijoille annetaan selvät kirjalliset ohjeet siitä, miten toimia, ettei näin pääse tapahtumaan. Tutkimustöiden päätyttyä maasto ennallistetaan mahdollisimman lähelle alkuperäiseen tilaansa. Ennallistamistoimenpiteet esitellään Säteilyturvakeskukselle ja ympäristökeskukselle.

Tutkimusten aikana seurataan tarkoin myös ympäristön perustilaa. Näytteitä otetaan jatkuvasti tutkimusten edetessä, ja kerätään ympäristöstä tietoa, jota tarvitaan kaivostoiminnan aloittamiseen liittyvissä lupamenettelyissä.

Tutkimustyöt rajoitetaan ainoastaan niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet suoritetaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Yhteenveto hakijan vastineessa (29.5.2009) esitetystä suunniteltujen tutkimusmenetelmien ympäristövaikutuksista:

Villi- tai lemmikkieläimille, porotaloudelle tai ihmisille ei suunnitelluista tutkimuksista aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa.

1. Tutkimusten kohdentaminen

Malminmuodostusprosessit ovat aikoinaan synnyttäneet tutkimusalueen kallioperään otollisia mineraaliseurueita, jotka mahdollistavat harvinaisten kasvien juurtumisen pohjoisiin olosuhteisiin. Tästä syystä suojeltuja tai jopa uhanalaisia kasveja saattaa esiintyä paikoilla, joista malminetsinnässä tarvitaan geologista tietoa.

Hakijan tutkimuksissa ei uhanalaisten tai suojeltujen kasvien yksittäisiäkään kasvupaikkoja tuhota, koska tarvittavat toimenpiteet - kaivannot ja syväkairaus - kohdistetaan kasvupaikkojen ulkopuolelle. Kun kallioperästä tarvittava tieto ja näytteet on hankittu, kaivukohdat ennallistetaan mahdollisimman tarkkaan alkuperäiseen asuunsa. Kairaus ei reiän suojaputken lyhyttä maanpäällistä osaa lukuun ottamatta jätä merkkejä maastoon.

Kaivinkoneen kulkureitit suunnitellaan niin, että mainitut kasvupaikat eivät vaarannu. Tutkimusalueella huomioon otettavien kasvien kasvupaikoista, esiintymisalueista ja -tavoista tarvitaan kuitenkin ympäristökeskuksen asiantuntijoiden opastusta, jotta vaarantumista ei edes vahingossa pääse tapahtumaan.

2. Tutkimuskaivannot

Tutkimussuunnitelmassa todetaan, että hakijan käyttämistä tutkimusmenetelmistä kaivinkoneella tehtävä kaivantojen kaivaminen synnyttää eniten jälkiä maastoon. Nämäkin jäljet ovat lyhytaikaisia, vaikka kasvavien puiden kaatamista ei kaivutöiden yhteydessä voida välttää. Kaivamisen tarkoituksena on tutkimuksissa tarvittavien tietojen hankkiminen tutkimusalueella tapahtuneista malminmuodostusprosesseista. Kaivantoja tehdään paikkoihin, joista tietojen hankkiminen jo olemassa olevista kalliopaljastumista on mahdotonta, mutta tutkimusojien ja -kaivantojen avulla mahdollista.

Kaivutyö ei ole jatkuvaa, yhtämittaista toimintaa, vaan kaivannot tehdään tarkoin rajatuille ja suunnitelluille alueille sopivina ajanjaksoina 1 - 3 viikon ajanjaksoissa. Kaivaminen tehdään pääasiassa lumettomana aikana, ja toiminta sovitetaan kasvi- ja eläinkunnan elinkiertoja ajatellen parhaiten soveltuvaan aikaan. Kaivannot ja -ojat tehdään niin, että eläimet ja ihmiset pääsevät niistä nousemaan vaivattomasti maan pinnalle.

3. Syväkairaus

Syväkairaus ei ole jatkuvaa toimintaa. Tutkimusaluetta laajalti hallitsevien pehmeiden soiden vuoksi kairaukset toteutetaan pääosin talvisaikaan, jolloin liikkuminen alueella helpottuu ja maastoon jäävät jäljet ovat vähäisiä.

Rumavuoman alueen maaston tasaisuuden vuoksi kairauspaikat voidaan valita niin, että puustovahingot jäävät vähäisiksi. Kairauspaikoilta voidaan kuitenkin joutua kaatamaan muutamia kasvavia puita, vaikka suunniteltuja kairauspaikkoja voidaan useimmiten siirtää niin, että kaatamiselta vältytään. Vanhojen metsien alueella kaadetut puut voidaan, maanomistajan niin halutessa, jättää lahoamaan paikalleen, jolloin metsän lahopuumäärä jonkin verran lisääntyy.

Nykyaikaiset kairausyksiköt on suunniteltu maasto- ja ympäristöystävällisiksi. Niiden kulkureiteiltä on harvoin syytä kaataa kasvavia puita. Yksiköiden aiheuttama melutaso on matala. Vaikka kairaus onkin ympärivuorokautista toimintaa, melu ei laajalti häiritse ympäröivää luontoa, koska kairaus tapahtuu yhdessä paikassa kerrallaan.

Hakijan toimittama lisäselvitys (17.9.2010) tutkimussuunnitelmaan:*1. Yleistä*

Rumavuoman valtaushakemusaluekokonaisuus koostuu kolmestatoista valtauksesta. Jokaiselle valtaukselle on suunniteltu tehtäväksi geologisia tutkimuksia, jotka on kuvattu valtaushakemuksen liitteenä olevassa tutkimussuunnitelmassa ja edelleen tarkennettu 29.5.2009 työ- ja elinkeinoministeriöön toimitetun vastineen liitteessä.

Malminetsintä tapahtuu useilla eri menetelmillä vaihteittain etenevänä prosessina, jossa eri näytteenottomenetelmillä ja mittauksilla saatua tietoa käytetään tulevien tutkimusten suunnitteluun ja alueelliseen kohdentamiseen. Yleistäen voidaan sanoa, että tutkimukset etenevät laaja-alaisemmista ja harvempaa näytteenottoverkostoa käsittävistä tunnustelututkimuksista kohdentaviin tutkimuksiin, joilla pyritään paikantamaan jo tiedossa olevan esiintymän lisäksi muita potentiaalisia esiintymiä. Mikäli esiintymät antavat aihetta, niiden ominaisuuksia tutkitaan intensiivisemmin ns. kohteellisin ja alustavin inventointitutkimuksin, jotka rajoittuvat tarkkarajaisemmille alueille. Tästä tutkimusten monivaiheisuudesta johtuen tässä vaiheessa ei voida esittää tarkkoja tietoja tutkimusten alueellisesta sijoittumisesta. Samasta syystä kaikkia kulkureittejä ei voida tässä vaiheessa niiden koko matkalta tarkalleen kuvata.

Suunnitellut tutkimustoimenpiteet eivät ole jatkuvia koko aluetta koko valtausajan rasittavia toimenpiteitä, vaan tarkoin suunniteltuja, isolle alueelle ja pidemmälle ajalle jakaantuvia vähäisiä toimenpiteitä, joista ei aiheudu pysyviä jälkiä tai pysyvää haittaa alueen luonnolle. Tutkimustoiminta alueella rajoittuu esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin. Hakijan motiivina on esiintymän hyödynnettävyyden selvittäminen niin vähin toimenpitein kuin mahdollista, koska tutkiminen on hyvin kallista. Hakija on rajannut suunnitellut tutkimustoimenpiteet ainoastaan geologisiin tutkimuksiin ja luopunut hakemuksessaan järeimmistä toimenpiteistä, koelouhinasta ja koerikastuksesta.

Hakijalla ei ole aikomusta eikä tarvetta käyttää valtausalueella, eikä sen ulkopuolella, maata teitä, voima-, vesi- tai muita johtoja varten.

2. Kulkureitit

Hakija on kuvannut pääkulkureitit jokaiselle Rumavuoman valtaushakemusalueelle. Pääkulkureittejä myöten siirrytään alkumatka alueille, mutta alueiden sisällä sijaitsevien yksittäisten tutkimuskohteiden kulkureitit voidaan loppuosiltaan suunnitella vasta sitten kun kohteiden sijainti on kussakin tutkimusvaiheessa tarkalleen määritetty.

Pääkulkureitteinä alueille Rumavuoma 1-8 käytetään olemassa olevia metsäautoteitä ja talvitiien pohjia. Mainittujen ihmisen jo tekemien kulku-urien hyödyntäminen osaltaan estää luontotyyppeihin ja kasvilajeihin kohdistuvat heikentävät vaikutukset.

Alueille Rumavuoma 9-13 siirrytään metsäautoteiden ja jänkien kautta pääkulkureittejä myöten. Näille alueille voidaan kulkea vain talvisaikaan, koska alue koostuu pääosin kivikkoisten saarekkeiden ja pienten lampien pilkkomista vetelistä soista. Lumi- ja jääpeite suojaa tehokkaasti kasvillisuutta ja maaperää kulumiselta, minkä johdosta luontotyyppeihin ja kasvilajeihin kohdistuvat kulumisen aiheuttamat heikentävät vaikutukset ovat vähäisiä tai niitä ei esiinny hankkeen lyhyen keston ja tutkimuksellisen luonteen vuoksi lainkaan.

Hakija esittää, että geologisten tutkimusten vaihteittaisesta luonteesta johtuen käytetään menettelytapaa, jossa ulkopuolinen taho kartoittaa ennen tutkimusten aloittamista yllä mainittujen reittien suojelullisesti arvokkaan lajiston ja luontotyyppit, ja merkitsee tarvittaessa reitit siten, että lajistovaikutuksilta voidaan välttyä ja luontotyypeille aiheutuvat vaikutukset

ovat mahdollisimman pienet. Linnuston osalta selvitetään tunnetut petoeläinten reviirit. Mikäli tulokset antavat aihetta, reittejä muutetaan niin, että luonto-arvoja heikentäviä vaikutuksia ei synny tai ne ovat korkeintaan vähäisiä. Ulkopuolinen taho arvioi kartoituksen tulokset ja kulkemisesta aiheutuvat vaikutukset ja hakija raportoi ne kaivos- ja ympäristöviranomaisille.

Samana menettelytapaa sovelletaan tutkimusmenetelmien ja toiminta-alueiden kohdalla niin, että sekä tarkat siirtymäreitit tutkimuskohteille loppuosiltaankin että itse tutkimuskohteet tarkastetaan, arvioidaan ja raportoidaan ennen kunkin tutkimusvaiheen aloittamista. Menettely uusitaan malminetsinnän eri vaiheissa vuosittain tai tarpeen vaatiessa useammin.

Hakija haluaa korostaa, ettei tutkimustoiminnassa ole kyse maa-aineisten otosta tai rakentamisesta tai muustakaan järeästä maa- ja kallioperään kohdistuvasta rasituksesta.

Valtausoikeus on ajallisesti, ja tässä tapauksessa myös laadullisesti tutkimustapojen osalta rajoitettu oikeus, josta ei aiheudu pysyvää haittaa valtausalueella ja jolla ei ole vaikutuksia valtausalueen ulkopuolella.

3. Käytettävät kulkuneuvot, koneet ja laitteet

Kallioperägeologista kartoitusta, vähäistä näytteenottoa ja radiometrisiä sekä muita geofyziikan mittauksia tehdään jalkaisin kannettavien laitteiden avulla.

Tutkimuskaivantoja tehdään raskaalla leveätelaisella telakaivinkoneella, jonka telapaine on pieni. Tutkimuskaivantojen pesussa käytetään pesuyksikkönä tela- tai pyörä-alustaista ajoneuvoa, joka vastaa kooltaan maataloustraktoria tai on sitä pienempi.

Syväkairausta tehdään telavetoisella kairauskoneella, joka vastaa kooltaan metsäkonetta. Laitteen synnyttämä pintapaine vastaa likimäärin jalan kulkevan ihmisen synnyttämää painetta tai on sitä pienempi. Geokemiallista näytteenottoa tehdään vastaavalla, hieman kevyemmällä ja kooltaan pienemmällä koneella.

Talvisaikaan työkohteille kulkemiseen voidaan käyttää moottorikelkkoja.

Hakijan käsityksen mukaan hakijan asiassa antaman selvitysten perusteella voidaan sulkea pois, että alueelle malmin etsimiseksi suunnitellut tutkimustoimenpiteet tai niihin liittyvä kulkeminen todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät alueen luontoarvoja.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) huomautus: pääosa lausunnoista ja mielipiteistä on annettu ennen hakemuksen siirtymistä Mawson Energi AB:lle ja edelleen Mawson Oy:lle.

Rovaniemen kaupunki

Hakemuksen mukaisilla valtausalueilla ei ole voimassa yleis- tai asemakaavaa.

Rovaniemen kaupunki on 27.11.2007 antanut asiasta lausunnon ns. esteettömyystodistuksen yhteydessä. Sen jälkeen valtausalueelle (Rumavuoma 1-13) ei ole rakennus- ja huoneistorekisterin mukaan myönnetty rakennuslupia.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on esittänyt, että kunnilla on lakisääteinen velvollisuus turvata asukkailleen terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Lisäksi kunnilla on luonnollinen intressi huolehtia oman alueensa puhtaasta ympäristöstä. Valtaushakemuksen johdosta Rumavuoman valtausalueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka voivat saastuttaa ympäristöä kerryttämällä alueen kasveihin ja eläimiin poikkeavia määriä radioaktiivista ainetta.

Mahdollisesti tehtävillä toimenpiteillä ei saa myöskään aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Tutkimustoimenpiteillä ei saa heikentää Mustiaapa-Kaattasjärvi Natura-alueen suojeluperusteena olevaa luontoarvoa. Lisäksi on syytä todeta, että matkailulla on erittäin merkittävä asema Rovaniemen elinkeinoelämässä. Rovaniemen ehkäpä tärkein matkailullinen vetovoimatekijä on puhdas ja turvallinen Lapin luonto. Rovaniemen imago luonnonläheisenä matkailukohteena ei saa vaarantua, minkä vuoksi Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta suhtautuukin valtaushakemukseen kielteisesti.

Ympäristölautakunnan päätökseen jätettiin eriävä mielipide.

Ylitornion kunta

Alueella ei ole kaivoslain mukaisia esteitä kaivosvaltauksille.

Kunnanhallitus päätti lisätä lausuntoon maininnan, että valtaajan tulee huolehtia ympäristö- ja terveydenhuoltolain vaatimuksista sekä liitettäväksi seuraavan lausunnon:

Ylitornion kunta suhtautuu varauksella tutkimusluvan myöntämiseksi uraanin etsintää varten. Kunta katsoo, että jo pelkät tutkimustoimet voivat vaarantaa alueen luonnon tasapainoa ja pilata alueen vesistöt.

Suunniteltu valtausalue sijoittuu Länsi-Lapin seutukaavassa SL-merkinnällä (luonnonsuojelualue) merkitylle alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Alue on samalla osa Natura 2000 (Mustiaapa-Kaattasjärvi) -suojelualuetta. Kyseinen seutu on myös niin sanottua vedenjakajaseutua, eli alueelta lähtevät vedet menevät useiden pienten purojen ja ojien kautta kohti isompia vesistöjä moneen suuntaan, kuten Kemijokea kohti. Mahdollisessa kaivosvaiheessa vaikutukset voivat ulottua myös Tornionjokeen asti, välillä olevien lampien, jokien ja järvien lisäksi. Lisäksi alueen läheisyydessä sijaitsee Pisan luonnonpuisto, jonka luonnon hyvinvointia valtausalue myös uhkaa. Lisäksi suunniteltu valtausalue on melko lähellä ympäristökeskuksen kartoittamia pohjavesialueita.

Kyseinen alue on tärkeä osa erä- ja metsästysharrastuksen parissa aikaansa viettäville, marjastusta harrastaville ja muille luonnonharrastajille. Myös läheisten kylien Kaitajärven ja Mellajärven asukkaiden mielissä valtaushakemus on mahdollisten ympäristö- ja terveyshaittojen vuoksi aiheuttanut huolta. Lisäksi on otettava huomioon mahdollisen uraankaivoksen aiheuttamat vaikutukset alueen imagoon (matkailu), elinkeinoihin (maatalous ja poronhoito) sekä kiinteistökauppaan (esim. mökkirakentaminen).

Kunnan mielestä alueen ainutlaatuisuuden vuoksi ei suunnitellulla tutkimus-alueella tulisi sallia raskaammalla kalustolla tapahtuvaa toimintaa, kuten timanttikairauksia sekä koelouhintaa.

Mikäli tutkimuslupa myönnettäisiin, tulee kaikki mahdollinen tutkimustoiminta suunnitella siten, etteivät alueen nykyiset ja tulevat käyttäjät altistu missään olosuhteissa radioaktiivisille kaasuille tai pölylle, raskasmetalleille taikka terveydelle haitallisille kemikaaleille tutkimustoiminnan tai siihen liittyvien materiaalikuljetusten vuoksi. Maaperäkairauksissa käytetyn veden sekä kairaushiekan koostumusta tulee seurata jatkuvasti. Mikäli ne sisältävät poikkeavaa radioaktiivisuutta, tulee kairauksissa käytetty vesi ohjata puhdistettavaksi ja kairausalue puhdistaa haitattomaksi. Mahdollisessa tutkimusluvassa on edellytettävä, ettei valtausalueella tehtävä tutkimustoiminta saa aiheuttaa alueen eikä alueelta laskevien jokien saastumisvaaraa. Lisäksi on huomioitava, ettei jokamiehenoikeuksien piiriin kuuluvasta metsämarja- ja sienisadon hyödyntämisestä saa mahdollisesta tutkimustoiminnasta johtuen aiheutua terveyshaittoja.

Kunnan päätökseen jätettiin eriävä mielipide.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), varsinainen lausunto (16.2.2009) (lausuntohetkellä Lapin ympäristökeskus)

Valtaushakemuksen kohteena olevien alueiden välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tärkeitä pohjavesialueita.

Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmän mukaan (tilanne 31.1.2009) valtausalueilla sijaitsee useita luonnonsuojelulain (46 §, LsA liite 4) uhanalaisiksi määriteltyjen lajien tiedossa olevia esiintymiä:

- valtausalueilla (KaivNro 8526/3,6,7,8,10) on kolmetoista tikankontin esiintymää;
- valtausalueilla (KaivNro 8526/3,4,6) on kolme neidonkengän esiintymää;
- valtausalueella (KaivNro 8526/7) on metsänemän esiintymä;
- valtausalueella (KaivNro 8526/10) on veripunakämmekän esiintymä;
- valtausalueilla on useita uhanalaisten kääpien (mm. rustikka, poimukääpä, pohjanryppykkä) esiintymiä

Metsänemä, tikankontti ja neidonkenkä ovat luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 3 a määritetty koko maassa rauhoitetuiksi kasvilajeiksi. Luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaan rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Tikankontti ja neidonkenkä ovat myös EY:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (b) mukaisia lajeja. Liitteen IV (b) mukaiset kasvilajit ovat yhteisön tärkeänä pitämiä kasvilajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua.

Valtausalueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsee luonnonsuojelulla uhanalaiseksi (LsL 46 §), rauhoitetuksi (LSA 19§) ja erityisesti suojeltavaksi lajiksi (LsL 47 §) määritetyn lintulajin reviirien ydinosat. Mikäli valtausoikeus myönnetään, lentomittauksia ei meluhäiriön vuoksi tule suorittaa 15.2. – 31.7. välisenä aikana.

Valtausalueet Rumavuoma 2-13 (KaivNro 8526/2-13) sijaitsevat kokonaan tai osittain Mustiaapa-Kaattasjärvi (FI1301301) -nimisellä 6117 ha:n laajuisella Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella, jonka Euroopan yhteisöjen komissio on 13.1.2005 tekemällään päätöksellä hyväksynyt luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI-alue). Alue on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Natura-alueen suojeluperusteena ovat siellä esiintyvät yhteensä viisi luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä (mm. aapasuot, puustoiset suot ja luonnonmetsät) ja yhteensä viisi liitteen II lajia (mm. tikankontti ja neidonkenkä) sekä yhteensä 18 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia.

Valtausalueet sijaitsevat vanhojen metsien suojeluohjemaan kuuluvalla alueella (Palokas, AMO120201). Natura-alue on arvokas vanhojen metsien ja soiden muodostama kokonaisuus, jonka eteläosan (ns. Palokkaan alueen) läpi kulkee kalkkikivijakso. Palokkaan alueen metsät ovat erityisen reheviä ja alueen lajisto monimuotoista. Natura-alueen uhanalainen putkilokasvilajisto keskittyy tälle alueelle.

Kaivoslain 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä sekä muutoin kaivoslain mukaista toimenpidettä suoritettaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään. Kaivoslain 71 §:n nojalla on siten luonnonsuojelulainsäädäntö otettava huomioon jo valtaushakemusta ratkaistaessa, jotta ei päädyttäisi tilanteeseen, jossa valtauskirjalla sallittu toiminta estyisi luonnonsuojelulainsäädännön perusteella.

Kaivoslaissa viitattuihin luonnonsuojelun säännöksiin sisältyy myös 65 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn soveltaminen. Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Arviointikynnys on asiaan liittyvässä oikeuskäytännössä asetettu varsin alhaiseksi ja arvioinnin asianmukaisuudelle on asetettu varsin tiukat vaatimukset (mm. EYTI C-127/02). Arviointikynnyksen on katsottu ylittyvän, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole ennalta arvioiden poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa. Arvioinnin asianmukaisuuden on katsottu merkitsevän sitä, että ennen hankkeen tai suunnitelman hyväksymistä on tutkimustuloksiin perustuen yksilöitävä suunnitelman tai hankkeen kaikki sellaiset näkökohdat, jotka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa tämän alueen suojelutavoitteisiin.

Natura-selvitystä varten ei ole tehty maastoinventointeja vaan tiedot suojeluperusteena olevista luonnonarvoista perustuvat kasvilajien osalta ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmän lajitietoihin ja luontotyyppien osalta Metsähallituksen biotooppi-inventoinnin tuloksiin. Natura-alueen suojelun perusteena olevista lajeista on todettava, että kaikki kyseisen Natura 2000 -alueen tiedossa olevat neidonkengän ja tikankontin esiintymät sijaitsevat val-

tausalueilla. Luonteeltaan valtaushakemusten kohteena oleva Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alueen eteläosa on hyvin pienipiirteistä soiden ja rehevien metsien muodostamaa mosaiikkia. Alueen luonteesta johtuen myös uhanalaiselle lajistolle soveltuvia potentiaalisia esiintymäpaikkoja on runsaasti. Koska alueella ei ole tehty kattavia lajistoinventointeja, on oletettavaa, että vain osa Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevien sekä muiden uhanalaisten lajien esiintymistä on toistaiseksi löydetty. Erityisesti neidonkengän, jonka inventointi keskittyy lyhyeen kukinta-aikaan, osalta tiedot lienevät hyvin puutteellisia.

Tarveharkinnan johtopäätöksenä esitetään, että "Rumavuomassa tehtävien geologisten tutkimusten vaikutukset alueen Natura-arvoihin ovat lähtökohtaisesti vähäisiä, mutta suunnitelmalla maastossa tehtävät toimenpiteet yhteistyössä paikallisen ympäristökeskuksen kanssa varmentuu se, että luontoarvoja ei merkittävästi heikennetä".

Lapin ympäristökeskuksen mukaan arvioinnin lopputulos siitä, ettei merkittäviä heikentäviä vaikutuksia ilmene, erityisesti suojelun perusteena oleville kasvilajeille, perustuu epämääräiseen menettelyyn, jossa toiminnanharjoittajan arviointi- ja selvilläolovelvollisuutta siirretään alueelliselle ympäristökeskukselle. Ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset lajeihin, luontotyyppeihin ja Natura-alueen yhtenäisyyteen tulee olla selvillä jo valtausta koskevaa päätöstä tehtäessä, eikä sitä voida jättää myöhempien neuvottelujen tai toimenpiteiden varaan. Näin on linjannut myös KHO 26.1.2009 antamassaan päätöksessä (taltio 175).

Lapin ympäristökeskus katsoo, että käytettävissä olevan selvityksen perusteella ei ole ennalta arvioiden poissuljettavissa, etteivät valtausoikeuden mahdollistamat toimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Mustiaapa-Kaattasjärvi on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Ympäristökeskus katsoo, että luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentin mukainen arviointi- ja lausunnotmenettely tulee suorittaa ennen kuin työ- ja elinkeinoministeriö voi päättää valtausoikeuden myöntämisestä.

Arviointia varten ne alueet, jonne toiminta tulee kohdistumaan sekä käytettävät kulkureitit tulee inventoida lajiston osalta, jotta hankkeen vaikutukset voidaan asianmukaisesti arvioida. Tämän lisäksi ympäristökeskus kiinnittää huomioita asianmukaiseen vaikutusalueen rajaukseen sekä luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Esimerkiksi syväkairaukset kohdistuvat alueille, jotka edustavat luontotyyppiä boreaaliset luonnonmetsät. Kairakoneen kulkeminen tiheissä, paikoin jyrkkärinteisissä metsiköissä, tulee vaatimaan puuston poistoa kulkureiteiltä. Myös näiden, valtausoikeuden nojalla tehtävän tutkimusten, vaikutukset tulee arvioida asianmukaisesti.

ELY-keskuksen (ympäristökeskuksen) toinen lausunto, annettu hakijan vastineen jälkeen (11.9.2009)

Lapin ympäristökeskus on antanut 16.2.2009 lausuntonsa valtaushakemuksesta KaivNro 8526. Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt hakijalta vastineen mm. ympäristökeskuksen lausuntoon.

Hakija toteaa, ettei Natura-arviointia ja siihen liittyvää lausunnotmenettelyä tarvita, koska alueelle suunnitellut tutkimustoimenpiteet eivät hakijan käsityksen mukaisesti tulisi luonnonsuojelulain tarkoittamalla tavalla todennäköisesti merkittävästi heikentämään alueen Natura-luontoarvoja. Lisäksi hakija toteaa hakemuksen liitteenä toimitetussa Natura-tarveharkinta -asiakirjassa selvittäneensä ne luontoarvot, joiden perusteella alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää ympäristökeskukselta uudelleen arviota siitä, onko hakijan ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan suoritettava luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 mo-

mentin mukainen arviointi- ja lausuntomenettely ennen kuin ministeriö antaa päätöksen valtausoikeuden myöntämisestä.

Ympäristökeskus toistaa lausunnossaan 16.2.2009 esittämänsä ja toteaa sen lisäksi seuraavaa:

Hakija on todennut, että korkeimman hallinto-oikeuden 26.1.2009 antama päätös (taltio nro 175) koskee täysin erityyppistä Natura-aluetta kuin mikä on hakijan valtaushakemuksen kohteena, joka muodostuu erityisesti vanhojen metsistä ja suoalueista. Niiden luonnonarvoa tutkimustoiminta ei hakijan näkemyksen mukaan tule vaarantamaan millään tavalla.

Ympäristökeskus katsoo edelleen, että valtaushakemuksen vaikutukset lajeihin, luontotyyppeihin ja Natura 2000 -alueen yhtenäisyyteen tulee olla selvillä jo valtausta koskevaa päätöstä tehtäessä, eikä sitä voida jättää myöhempien neuvottelujen tai toimenpiteiden varaan. KHO:n ratkaisussa nimenomaan vahvistetaan se, että luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely on suoritettava jo valtaushakemuksen käsittelyn yhteydessä eikä sitä voida hakijan ilmoittamalla tavalla siirtää myöhemmin tehtäväksi.

Hakijan vastineessa ja sen liitteenä olevassa 29.5.2009 laaditussa yhteenvedossa Rumavuoma 1-13 tutkimussuunnitelmasta luontovaikutusten osalta ei esitetä tieteellisesti pätevää selvitystä siitä, että valtaushakemuksen osalta olisi ennalta objektiivisesti arvioiden poissuljettavissa se, etteivät valtausoikeuden mahdollistamat toimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Mustiaapa-Kaattasjärvi on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Ympäristökeskus korostaa edelleen sitä, että arviointikynnys on oikeuskäytännössä asetettu varsin alhaiseksi ja arvioinnin asianmukaisuudelle on asetettu varsin tiukat vaatimukset. Tältä osin viitataan ympäristökeskuksen lausuntoon ja siinä viitattuun EY:n tuomioistuimen ratkaisuun C-127/02. Arviointikynnyksen on katsottu ylittyvän, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole ennalta arvioiden poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.

Ympäristökeskus katsoo, että luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentin mukainen arviointi- ja lausuntomenettely tulee suorittaa ennen kuin työ- ja elinkeinoministeriö voi päättää valtausoikeuden myöntämisestä.

ELY-keskuksen kolmas lausunto, annettu hakijan lisäselvityksen jälkeen (3.11.2010)

Lapin ympäristökeskus on antanut lausunnot Rumavuomaa (KaivNro 8526) koskevasta valtaushakemuksesta 16.2.2009 ja 11.9.2009. Ympäristökeskuksen antamien lausuntojen jälkeen hakijalta on pyydetty lisäselvityksiä siitä, mitkä ovat suunnitellut kulkureitit ja millä kulkuneuvoilla alueella kuljetaan. Hakijan 19.9.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön toimittaman täydennyksen johdosta pyydetään vielä Lapin ELY-keskukselta lausuntoa ja arvioita toimenpiteiden vaikutuksista alueen Natura-luonnon-arvoihin sekä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiseen arviointi- ja lausuntomenettelyn tarpeeseen.

Ministeriöön toimittamassaan täydennyksessä hakija on korostanut, että tutkimustoimenpiteet eivät ole jatkuvia toimia vaan vähäisiä toimenpiteitä, joista ei aiheudu pysyviä jälkiä tai pysyvää haittaa alueen luonnolle. Hakija on esittänyt tutkimustoimenpiteiden rajaamisen ainoastaan geologisiin tutkimuksiin, poissulkien koelouhinnan ja koerikastuksen. Lisäksi hakija esittää kartalla pääkulkureitit jokaiselle valtausalueelle todeten, että toiminnan luonteesta johtuen siirtymäreittejä ei tässä vaiheessa pystytä esittämään. Hakija esittää, että tutkimus-

ten vaiheittaisesta luonteesta johtuen käytetään menettelytapaa, jossa ulkopuolinen taho kartoittaa ennen tutkimusten aloittamista reittien suojelullisesti arvokkaan lajiston ja luontotyytit, arvioi vaikutukset ja raportoi ne kaivos- ja ympäristöviranomaiselle. Tarvittavia tutkimustoimenpiteitä ovat mm. syväkairaus ja tutkimuskaivantojen kaivaminen.

Lausuntonaan Lapin ELY-keskus esittää seuraavaa:

Lausuntopyynnössä esitetyn Natura-alueen luonnonarvoihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta Lapin ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain (1996/1096) 65 §:n mukaan Natura 2000 -alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin suorittaminen on hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan tehtävä.

Hakija ei esittämässään täydennyksessä ole tuonut esiin sellaisia seikkoja, jotka muuttaisivat Lapin ELY-keskuksen aiemmissa lausunnoissa ilmoittamaa kantaa Natura arviointi- ja lausun-
tomenettelyn tarpeesta.

ELY-keskuksen neljäs lausunto, annettu Tukesin lausuntopyynnön jälkeen (12.12.2012), kun Tukes on varannut ELY-keskukselle mahdollisuuden hakemuksesta lausumiseen vielä ennen asian ratkaisemista, kun on otettu huomioon asian käsittelyyn kulunut aika.

ELY-keskus viittaa aiempiin lausuntoihinsa ja toistaa niissä esitetyt johtopäätökset.

Valtaushakemuksen vireillä ollessa Mawson Oy:n edeltäjä Mawson Energi Ab on suorittanut laajoja malminetsintätoimia vuosina 2010–2011 mm. Mustiaavan-Kaattasjärven Natura-alueella ilman luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisia lupamenettelyitä. Yhtiö ei ole ilmoittanut tutkimustoimenpiteistä aluetta hallinnoivalle viranomaiselle Metsähallituksen Lapin luontopalveluille. Yhtiön toimista on vireillä tutkintapyyntö Perä-Pohjolan poliisilaitoksessa sen selvittämiseksi, onko yhtiö syyllistynyt luonnonsuojelurikokseen suorittaessaan malminetsintää ilman luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja lupia.

ELY-keskuksessa on vireillä Rumavuoma 1-13 tutkimusaluetta koskeva ympäristövahinkojen korjaamisesta annetun lain (383/2009) mukainen menettely luonnonsuojelulain 5 a §:n mukaisen luontovahingon selvittämiseksi ja korjaamistoimenpiteiden toteuttamiseksi.

Lapin ELY-keskus esittää, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pidättäytyy valtaushakemuksen käsittelystä siihen saakka, kunnes Perä-Pohjolan poliisissa vireillä oleva rikosasia on lainvoimaisesti ratkaistu. ELY-keskuksen näkemys on se, että Natura-alueen suojeluperusteille aiheutetut vahingot tulee olla selvitettyinä ennen kuin valtaushakemuksen käsittelyä voidaan jatkaa.

Palojärven paliskunta

Palojärven paliskunta vastustaa uraanin tutkimusluvan myöntämistä.

Palojärven paliskunta vaatii poronhoidon huomioon ottamista kaikessa alueellaan tapahtuvassa toiminnassa ja selkeän neuvotteluvaihtoiteen asettamista hakijalle sekä mahdollisille kolmansille osapuolille (oikeuksien siirronsaajille). Tutkimustoiminta ei saa vaarantaa poroelinkeinon toimintaedellytyksiä alueella tai sen vaikutuspiirissä.

Palojärven paliskunta on 3650 km² laaja alue. Suurin sallittu poroluku on 5000 eloporoa. Paliskunnassa on 195 poronmistajaa perheineen, jotka saavat elantonsa osin tai kokonaan po-

roelinkeinosta. Palojärven paliskunnan osakkaat harjoittavat elinkeinoaan valtaushakemuksissa mainituilla Rumavuoman alueilla 1-13.

Vapaa laidunnusoikeus on edellytys kannattavalle poronhoidolle. Se on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi. Se on turvattu lain tasoisella säädöksellä (PHL 3 §). Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta, poikkeukset on lueteltu poronhoitolaisissa.

Suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa (PHL 53 §).

Palojärven paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä valtausluvasta päätettäessä kuin myös kaivostoimintaan liittyvässä päätöksenteossa. Toiminta tapahtuu samalla alueella, missä paliskunnan porot palkivat ja poronhoitajat tekevät poronhoitotyötään.

Valtaushakemuksen tarkoituksena on tutkia alueen malmivarat mahdollista kaivostoimintaa varten. Lupahakemuksesta käy ilmi, että valtausoikeutta haetaan uraanimalmin etsimiseksi.

Haitat ja vahingot poronhoidolle

Uraanin etsintätoimista ja -työstä aiheutuvat haitat ja vahingot poronhoidolle tulee korvata täysimääräisesti (myös poronlihan imagolle aiheutuneet vahingot). Vertailutilanteen saamiseksi olisi hyvä, jos ympäristöstä ja poroista otettaisiin näytteitä, jotka kuvaavat tilannetta ennen kaivosyhtiön toimintaa. Näin pystyttäisiin toteamaan mahdolliset muutokset luotettavasti.

Rumavuoma sijaitsee Natura 2000 -alueella (Mustiaapa-Kaattasjärvi). Alueella on todettu luonnonsuojelullisesti merkittäviä kohteita. Sen lisäksi alue suojeltuna Natura-alueena on poroelinkeinoon kannalta merkittävää kesälaidunalueita. Alueella sijaitsee vanhojen metsien suojelualue. Siellä on matalia kuusikkokumpuja, joilla on merkitystä talvilaitumena.

Liikkuminen suurilla tela-alustaisilla koneilla tai traktoreilla vaatii kulku-urien tekemistä maastoon. Liikkuminen maastoajoneuvoilla ja työkonereilla maastossa lumettomana aikana on kielletty ilman omistajan suostumusta. Valtausalueella suoritettavat tutkimustyöt jättävät vuosikymmeniksi jäljet maastoon.

Natura 2000 -selvityksessä valtaaja ei ole riittävässä määrin selvittänyt tutkimustoimien vaikutuksia suojeltavaan kohteeseen ja porojen laidunalueeseen. Tutkimustoiminta voi rajoittua pienelle alueelle, mutta sen vaikutukset voivat ilmetä huomattavasti laajemmalla alueella. Annetuissa selvityksissä ei ole tutkittu lainkaan vaikutuksia alueella toimivaan poroelinkeinoon. Suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa (PHL 53 §).

Poronhoitotyöt alueella

Palojärven paliskunta suorittaa poronhoitotyötä alueella. Tutkimustöistä tiedottaminen ja sopeuttaminen poronhoitotöiden rytmiin on tärkeä poronhoidon onnistumiselle alueella. Tutkimustyön kanssa samanaikainen poronhoitotyö voi vaikeutua ylimääräisen toiminnan myötä (melu, liikkuminen, koneet, kaivaminen, poraus). Kaivosyhtiön tutkimustoiminta alueella saattaa aiheuttaa haittaa ja vahinkoa, mikäli sen toimintaa ajoittuu samanaikaisesti poronhoitotöiden kanssa, esimerkiksi porojen kuljetusreitille.

Radioaktiivisten massojen käsitteleminen on suuri riski poronhoidolle

Hakija ei ole ilmaissut yksityiskohtaisempaa työ- ja turvallisuussuunnitelmaa. Poroelinkeinoon olemassa olo ja toimiminen alueella on sivuutettu. Alueelle tullaan kaivamaan kaivosmonttuja ja siirtelemään maapeitteitä. Porot liikkuvat samalla alueella. Avonaiset kaivosojat ja montut ovat turvallisuusriski etenkin poronvasoille. Poronhoitajien ja porojen turvallinen liikkuminen tulee taata kaikissa olosuhteissa. Kaivosojia ja monttuja ei saa jättää avonaisiksi ilman valvontaa tai aitausta.

Radioaktiivisen uraanin näytteenotto- ja toimintatavat tulee olla radioaktiivisten aineiden käsittelystä annetun lain mukaisia. Tutkimustoiminnassa siirretään pintamaita, kaivetaan kuoppia, kaivosojia, jotka voivat olla useita metrejä leveitä ja muutamasta metrillä satoihin metrejä pitkiä ja jopa viisi metriä syviä kaivantoja. Pintavesiä, jotka huuhtovat kaivettavaa aluetta pumpataan ja imeytetään maaperään. Selvityksessä ei ole arvioitu pesu- ja pintavesien määrää. Alue on matalaa suoperäistä aluetta, joten vesimäärät voivat olla huomattavia. Tilapäiselläkin kuivatuksella tulee olemaan vaikutusta alueella oleviin kasvilajeihin. Samoin kasvaa riski poronlihan säteilyarvojen nousemisesta.

Selvitykset toiminnan turvallisuudesta ovat vähäisiä. Tutkimustyön tekevät aliurakoitsijat, joita ohjeistetaan toimintaan. Mahdollisessa luvassa vastuukysymykset tulee selvittää.

Uraani on radioaktiivinen aine ja sen käsittely vaatii erityistä huolellisuutta ja osaamista. Ympäristöön ei saa jäädä tutkimustoiminnasta ja radioaktiivisista aineista jäämiä. Radioaktiivinen pöly leviää herkkään ekosysteemiin. Se kertyy muun muassa kasveihin, joita porot käyttävät ravinnokseen. Tulokset näkyvät poronlihassa kohonneina pitoisuuksina. Poroilla on vapaa laidunoikeus ja ne tulevat liikkumaan Rumavuoman valtausalueella etenkin kesäaikana. Mahdollisessa valtausluvassa tulee kiinnittää huomiota porojen ja alueella toimivien poromiesten turvallisuuteen alueella.

Palojärven paliskunta vastustaa uraanin tutkimusluvan myöntämistä riittämättömien selvitysten vuoksi. Uraanin tutkimustoiminta ja käsittely on liian suuri riski poroelinkeinoille. Paliskunnan porojen ja poronhoitajien turvallisuus ei ole taattu.

Lupaviranomaisen tulee vaatia toiminnasta aiheutuvien vaikutusten selvittämistä poroelinkeinoille.

Mikäli tutkimuslupa kuitenkin myönnetään, tulee sille asettaa erittäin tiukat ehdot muun muassa turvallisuuskysymyksissä. Valvonta tulee järjestää niin tutkimustyön aikana kuin myös sen päättymisen jälkeen.

Kaikki nyt ja myöhemmin ilmenevät haitat ja vahingot poroelinkeinoille ja poronhoidolle tulee korvata täysimääräisesti.

Palojärven paliskunnalle tulee lupaehdoissa taata riittävä informaation saanti toiminnasta alueella.

Säteilyturvakeskus

Säteilylaki (592/1991) koskee kaikkea toimintaa tai olosuhteita, joissa luonnon radioaktiivisista aineista aiheutuu tai voi aiheutua terveydellistä haittaa. Jos on perusteltua syytä epäillä, että toiminnasta aiheutuu terveydellistä haittaa aiheuttavaa altistumista luonnonsäteilylle,

niin toiminnan harjoittaja on säteilylain 45 §:n mukaisesti velvollinen selvittämään altistuksen suuruuden. Selvityksen perusteella Säteilyturvakeskus antaa tarvittavat määräykset altistuksen rajoittamiseksi.

Hakemuksessa esitetyt mahdollisen uraaniesiintymän laadun ja laajuuden tutkimukset ovat sellaisia, että ei ole perusteltua syytä epäillä niistä aiheutuvan säteilyyn liittyvää vaaraa tai haittaa; uraanin etsimiseksi tehtävä näytteidenotto on säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta vastaavaa kuin minkä muun tahansa kaivoskivennäisesiintymän näytteenottotoiminta. Siten kyseisten tutkimusten tekemiselle ei tarvitse asettaa erityisiä säteilyturvallisuutta koskevia vaatimuksia. Jos tutkimukset johtavat uraanin koelouhintaan tai muuhun vastaavaan toimintaan tutkimusalueella, toiminnan harjoittajan on tehtävä hyvissä ajoin ennen toiminnan suunniteltua aloitusta Säteilyturvakeskukselle säteilyasetuksen (1512/1991) 29 §:n mukainen ilmoitus.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Haettu valtausalue Rumavuoma 1 - 13 sijaitsee Rovaniemen ja Ylitornion kunnissa pääosin Suomen valtion omistamalla, Metsähallituksen hallinnassa olevilla kiinteistöillä 698-893-15-1 ja 976-893-11-1. Haettu valtausalue ei sijoitu pohjavesialueelle, mutta sen välittömässä läheisyydessä koillis- ja länsipuolella on pohjavesialueita. Rumavuoma sijaitsee vedenjakajalueella. Alueella virtaa Kemijokeen laskevan Louejoen latvavesiä (Kuusijoki ja Katiskojoki) sekä Miekojärveen laskevan Alainenjoen latvavesiä (Mustijoki). Matkaa Kemijokeen on noin 30 km ja Miekojärveen noin 20 km haetulta valtausalueelta. Haetun valtausalueen pinta-ala on 1292,29 ha.

Uraani asettaa etsintä- ja tutkimustyölle vaativat reunaehdot. Erityisesti tulee huomioida tutkimusalueen hyvä vesien hallinta. Vesien hallinnan osalta tulee huolehtia siitä, että syväkairausreiät tulpataan välittömästi kairauksien päätyttyä niin hyvin, että kairausrei'istä ei pääse valumaan purkausvesiä ympäristöön.

Säteilylain (592/1991) 45 § mukaan se, joka käyttää luonnossa olevia maa-, kivi- tai muita aineksia taikka näiden aineksien käytön tuloksena syntyneitä materiaaleja elinkeinotoiminnassa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa, on velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen, jos ilmenee tai perustellusti epäillä, toiminta on säteilytoimintaa. Edellä mainitun perusteella Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiö selvittää aiotuista toiminnoista aiheutuvan säteilyaltistuksen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla.

Hakemuksessa on kerrottu seikkaperäisesti tutkimusten määrästä ja laadusta, mikä pitää sisällään mm. mittavan syväkairausohjelman ja kaivinkonemontutuksen. Metsähallitus vaatii, että toimintaan sovelletaan ympäristönsuojelulain (86/2000) 45 a § määräyksiä kaivannaisjätteen käsittelystä. Kyseessä olevan lainsäädännön kohdan ja täten myös ympäristöluvan (YSL 28 §) soveltamisen kynns tulee olla edellä mainitun kaltaisessa toiminnassa alhainen.

Rumavuoma 1:stä lukuun ottamatta haetut valtausalueet sijaitsevat joko kokonaan tai osittain Palokkaan vanhojen metsien suojeluohjelma-alueella ja Mustiaapa-Kaattasjärvi Natura-alueella, FI1301301. Alueet kuuluvat Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena SCI-alueena ja lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena. Hankkeen toteuttajan on luonnonsuojelulain (1996/1096) 65 § mukaisesti riittävästi selvitettävä toiminnan mahdollisia vaikutuksia

Natura-alueen luontoarvoihin. Alueella on useita suojeluperusteena olevia luontodirektiivin lajeja. Niiden esiintymiä ei saa vaarantaa. Kohteella esiintyy myös muita uhanalaisia ja silmäläpidettäviä lajeja. Metsähallitus katsoo, että yhtiön teettämä Natura-tarveharkinta ei ole riittävän perusteellinen toimien vaikutusten arvioimiseksi. Selvityksestä ei ilmene yksiselitteisesti, tuhoutuuko suojeltavia lajeja tai kuinka suuria populaatioita tuhoutuu. Lajien tuhoutumista ei ole huomioitu tuhoutumisen vaikutusta suotuisan suojelun tasoon tai miten toiminnan vaikutuksia voidaan lieventää. Alue on tunnetusti rehevää ja vähän tutkittua. Selvityksessä ei ole huomioitu, että myös kulkureiteillä saattaa esiintyä suojeltavaa lajistoa tai herkkiä luontotyyppisiä. Kartoilla ei ole osoitettu kulkureittejä eikä siten reiteille osuvaa lajistoa. Toiminnan vaikutuksia linnustoon ei ole tarkasteltu lainkaan, vaikka toiminnanaikainen häirintä on todennäköistä ja linnut ovat alueen yhtenä suojeluperusteena. Metsähallitus vaatii, että maaperägeologiset tutkimuskohteet sekä maastoajoneuvojen ja koneiden kulkureitit on inventoitava perusteellisesti ennen toimintaan ryhtymistä.

Metsähallitus pitää tärkeänä, että tutkimusvaiheessa myös alueiden kulttuuriarvot säilytetään mahdollisimman hyvin. Metsähallitus on sitoutunut näiden arvojen säilyttämiseen lakisääteisen velvoitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristöjärjestelmässään. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy mm. Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Hakijan tulee varautua inventoimaan mahdolliset muinaisjäännökset maaperägeologisilla tutkimuskohteilla sekä maastoajoneuvojen ja koneiden kulkureiteillä ja noudattamaan muutoinkin muinaismuistolain (295/1963) määräyksiä.

Mikäli työ- ja elinkeinoministeriö myöntää valtauskirjan haetulle alueelle, Metsähallituksen Lapin luontopalveluihin on oltava yhteydessä tutkimusluvan saamiseksi Natura-alueelle ennen tutkimusten aloittamista sekä mahdollista maastoliikennelupaa varten. Lapin luontopalveluita on informoitava eri vaiheissa suojelualueella tehtävistä toimenpiteistä. Jos alueella joudutaan kaatamaan puustoa koneiden tieltä, töistä on esitettävä tarkempi suunnitelma luontopalveluille hyvissä ajoin ennen töiden alkua. Työ- ja elinkeinoministeriön mahdollisesti myöntämän valtausoikeuden ei tule suoraan sallia puuston poistoa.

Mustiaapa-Kaattasjärvi Natura-alueen länsipuolelle ollaan parhaillaan perustamassa Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelman METSO:n mukaista suojelukohdetta. Kyseessä oleva alue on vielä talousmetsämaata, jossa ei kuitenkaan harjoita enää metsätaloustoimintaa. Metsähallitus edellyttää samoja menettelytapoja alueen luonto- ja kulttuuriarvojen säilymisen turvaamiseksi kuin viereisellä Natura-alueella. Uusi suojeluohjelmakohdealue sijoittuu valtaushakemusalueille Rumavuoma 8-12.

Haetuilla valtausalueilla Rumavuoma 1 (KaivNro 8526/1) ja Rumavuoma 3 (KaivNro 8526/3) on arvokkaita luontokohteita. Alueellisen ympäristökeskuksen on tarvittaessa rajattava esiintymät luonnonsuojelusäädösten mukaisesti.

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Rovaniemen metsätiimiin ja Ylitornion kunnan alueella olevista valtauskohteista Tornionlaakson metsätiimiin ja

sopia toimenpiteistä, joilla tiestö-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja on odotettavissa, niin sopia etukäteen korvauseriaatteista. Valtaajan tulee varmistaa maastoliikennelupatarve.

Pysyvästi maahan jäävät maanpäälliset metalliset ja muoviset maaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpattava. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia esim. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja.

Metsähallitus katsoo, että hakija on kaikilta osin vastuussa aiheuttamistaan vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallituksen toinen mielipide/lausunto, annettu Tukesin lausuntopyynnön jälkeen (17.12.2012), kun Tukes on varannut Metsähallitukselle mahdollisuuden hakemuksesta lausumiseen vielä ennen asian ratkaisemista, kun on otettu huomioon asian käsittelyyn kulunut aika. Metsähallitukselta on pyydetty erityisesti selvitystä alueen suojelutilanteissa mahdollisesti tapahtuneista muutoksista METSO:n osalta ja Metsähallituksen näkemyksistä niiden tarpeelliseksi huomioimiseksi.

Metsähallitus toteaa ensinnäkin, että se on 14.11.2011 ja täydentävästi lokakuussa 2012 tehnyt Peräpohjan poliisille tutkintapyynnön koskien hakijan toimintaa Rompaiden ja Mustiaapa-Kaattasjärven Natura 2000 -alueilla. Metsähallitus on pyytänyt poliisia selvittämään, onko yhtiö syyllistynyt luonnonsuojelurikokseen, hallinnan loukkaukseen ja/tai mahdolliseen muuhun rangaistavaan tekoon kaivamalla maata peruskallion ja kivien paljastamiseksi kivinäytteiden ottamista varten laajoilla alueilla. Ilman viranomaisen ja maanhaltijan lupaa sekä Metsähallituksen lausunnossaan 16.2.2009 edellyttämiä toimenpiteitä huomioon ottamatta tapahtuneella kaivamisella on Metsähallituksen näkemyksen mukaan huomattavalla tavalla vaurioitettu pintakasvillisuutta, sen alaista humuskerrosta, maa- ja kallioperää sekä eläviä ja maahan kaatuneita puita. Toiminnalla on loukattu Natura 2000 -verkoston suojeluarvoja. Metsähallituksella on asiassa myös korvausvaatimuksia.

Tutkintapyynnön kohteena olevat tietyt Rompaiden ja Mustiaapa-Kaattasjärven Natura 2000 -alueet sisältyvät Tukesissa käsittelyssä olevan valtaushakemuksen piiriin. Metsähallitus katsoo, että valtaushakemusta ei tutkintapyynnön kohteena olevien alueiden osalta tule ratkaista ennen rikosprosessin päättymistä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan hakijan mahdollinen lainvastainen toiminta alueella on hallintolain 6 §:n hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti otettava huomioon valtaushakemusta ratkaistaessa.

Metsähallitus viittaa lausuntonaan myös aiemmin 16.2.2009 todettuun. Lisäksi todetaan, että valtaushakemusalueella sijaitsee Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelmaan (METSO) kuuluva noin 345 hehtaarin laajuinen Palokkaan suojelumetsä. Suojelumetsä tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi merkittävien luontoarvojensa vuoksi. Luonnonsuojelualueiden perustamista koskeva säädösvalmistelu on alkamassa Länsi-Lapin osalta vuonna 2013. Metsähallituksen näkemyksen mukaan valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tulee lupamääräyksiin turvata METSO-ohjelmaan kuuluvan suojelumetsän luonnonsuojeluarvot samoin kuin turvataan Natura 2000 -verkostoon ja muihin kansallisiin suojeluohjelmiin kuuluvien alueiden luonnonarvot.

- Alue on tärkeä hirvieläinten oleskelu- ja lisääntymispaikka. Kaivostoiminta ja siihen liittyvät valmistelut häiritsisivät eläinten normaaleja kulkureittejä ja ruokailupaikkoja.
- Lajiston kannalta hakijan tekemät kartoitukset (touko- ja syyskuussa) ovat riittämättömiä.
- Alueella tavatut neidonkenkäesiintymät on syytä rauhoittaa malminetsinnältä.
- Alueella on tehtävä Natura-arviointi.
- Louhiminen tuhoaisi alueen kokonaan ja vesien myötä haitta leviäisi alueen ulkopuolellekin.
- Luontomatkailuelinkeinon, joka perustuu pitkälti erilaisiin luonnon antimisiin, tulevaisuus vaarantuisi.

asuvat n. 30 kilometrin päässä Rumavuoman valtaushakemusalueesta ja vastustavat valtausluvan myöntämistä seuraavin perustein:

- uraanilouhinta aiheuttaa ympäristön saastumista (radioaktiivinen pöly ja radonkaasu) ja vaikuttaa haitallisesti ihmisten terveyteen, kasveihin ja eläimiin
- kaivoksen vaarallista jäteliettä voi vuotaa vesistöihin ja pohjavesiin
- alueen elintarvikkeiden (kalat, marjat, hirven- ja poronliha) puhtaus huolestuttaa
- uraanikaivos toisi synkän maineen kunnalle, mikä olisi erittäin haitallista erityisesti matkailulle
- uraanilouhinnasta aiheutuu pitkälle tulevaisuuteen ulottuvia haittavaikutuksia ja kalliita verorahoilla tehtäviä jälkitoimia
- valtaus vaarantaisi Natura-alueen suojelua.

vastusta uraanilouhintaa ja esittää perusteluinaan mm. seuraavaa:

- hakijayhtiön (AREVA) muualla maailmassa, kuten Nigerissä, aiheuttamat seuraukset
- Suomen luontoa ei pitäisi pilata uraanin louhinnalla.

Tengeliöjoen kalastusalueen osakaskunnan puolesta

Hakemusalue sijaitsee vedenjakaja-alueella Tengeliöjoen vesistön vaikutuspiirissä. Kalastusalueen osakaskunnan myöhemmin toimitettavaksi ilmoitettua varsinaista mielipidettä ei kuitenkaan ole toimitettu ministeriöön.

Tuomisen Yrttitarha Oy ja Lapin Yrtti Oy – Arctic Herbs LTD (allekirjoittajana) vastustavat luvan myöntämistä uraanin etsintään (ja mahdolliseen louhintaan) Ylitornion Rumavuomalla toiminnan yrityksille aiheuttamien haittojen vuoksi. Lisäperusteluina on esitetty seuraavaa:

- uraanin etsiminen lisää radioaktiivisia päästöjä ympäristöön
- varsinaisessa kaivostoiminnassa päästöt ja riskit nousisivat aivan eri tasolle, kun mm. toiminnan kuljetustarve lisää riskiä vaarallisten aineiden leviämisestä ympäristöön
- puhtaaseen luontoon liittyvät argumentit ja mielikuvat ovat alueilla tärkeitä luonnon-tuote- ja elintarvikealalla, joille uraanin etsintä ja mahdollinen uraanikaivos merkitsisivät huomattavia vaikeuksia ja lisäkustannuksia.

Mellankairan kyläyhdistys ry (allekirjoittajina)

Kyläyhdistys on syvästi huolestunut jo valtausvaiheessa käytettävien tutkimusmenetelmien vaikutuksista luontoon ja vesistöihin. Perustelut kielteiselle kannalle ovat seuraavat:

- kyseinen alue on seutukaavassa luonnonsuojelualueutta ja on myös Natura 2000 -aluetta.
- alue on vedenjakajaseutua eli mahdolliset pilaantuneet ja saastuneet vedet vahingoittavat suurelta alueelta arkaa luontoa

- läheisyydessä sijaitsee ympäristökeskuksen kartoittamia pohjavesialueita.

Valtausvaihe ja lisätutkimukset tähtäävät myös kaivoksen perustamiseen mikäli haluttua mineraalia löytyy riittävän paljon. Uraanikaivosta vastustavina lisäperusteluina esitetään, että

- kaivosvaiheessa ovat lähikylien asukkaat vaarassa altistua pölylle, säteilylle ja muille päästöille.
- alue on kuntalaisten aktiivisessa marjastus-, retkeily-, metsästys- ja luontoharrastuskäytössä.
- mahdollinen uraani-kaivos vaikuttaa negatiivisesti markkinoitaessa Lappia puhtaana ja luonnontilaisena matkailukohteena.
- mahdollisella kaivoksella on kielteisiä vaikutuksia maa- ja porotalouteen.
- asuntojen, mökkien ja maanarvo laskee.

Mikäli valtaus myönnetään, kyläyhdistys vaatii, että yhtiön toimia alueella valvotaan tarkasti, jotta välttyttäisiin mahdollisesta huolimattomuudesta ja välinpitämättömyydestä aiheutuvista ongelmista.

Naiset atomivoimaa vastaan ja Naiset Rauhan Puolesta (allekirjoittajina [REDACTED])

vastustavat uraanilouhintaa, koska katsovat, että uraanin koko tuotanto-, kuljetus- ja käyttöketju tuottaa niin vakavia ongelmia, jotka ulottuvat myös Suomen rajojen ulkopuolelle ja koskevat myös tulevia sukupolvia, että uraanin louhinta Rovaniemen ja Ylitornion alueella sekä Suomessa yleensä on kiellettävä.

Lapin luonnonsuojelupiiri ry

vastustaa jyrkästi valtausoikeuksien myöntämistä. Perusteluina on esitetty seuraavaa:

- Suomen perustuslain 1:20.2 §:n mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon
- perustuslain 1:18 §:ssä turvattu jokaisen oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla
- valtausalueen vaikutusalueella on runsaasti elinkeinotoimintaa, joka nojaa puhtaaseen luontoon ja puhtaisiin luonnontuotteisiin
- mahdollisesta kaivostoiminnasta aiheutuvat terveysvaikutukset, riskit ympäristölle sekä mm. sosiaaliset vaikutukset ovat sellaisia, ettei edes valtausoikeuksien myöntämistä voida pitää asianmukaisena.

Lisäksi mielipiteessä on todettu, että Natura-arvioinnin tarve on alueella ilmeinen ja että ennen uutta kaivoslakia käsiteltäväksi tulevat hakemukset käsiteltäisiin uuden lain hengen mukaisesti.

Lappilaiset uraanivoimaa vastaan -kansanliike

vastustaa valtauksen myöntämistä Rumavuomaan. Perusteluna esitetään, että uraanin osalta tutkimuksetkin aiheuttavat epävarmuutta ihmisissä ja elinkeinonharjoittamisessa sekä maankäytön suunnittelussa. Uraanikaivostoiminta aiheuttaisi toteutuessaan merkittävää haittaa erityisesti Lapin matkailuimagolle, marja-, luonnonyrtti- ja maataloudelle sekä vapaasti laiduntavalle poronhoidolle. Nämä elinkeinot perustuvat tunnettuun, vuosia rakennettuun imagoon Lapin puhtaasta luonnosta. Myös luonnon virkistyskäyttö, metsästys ja kalastus kärsisivät. Uraanivaltauksen myöntäminen olisi Lapin kokonaisedun vastaista.

Lisäksi mielipiteessä on tuotu esille seuraavia seikkoja:

- ja valtauksen myöntäminen on riski vesistöille ja pohjavedelle, jos valtauslupa kuuluu oikeus syväkairaukseen, koelouhintaan ja koerikastamiseen
- haettu alue sijaitsee lähes kokonaan soidensuojelualueella ja Natura 2000 -alueella
- kaivantotyöt suoalueella voivat lisätä radonin vapautumista
- uraaninlouhintaan sisältyy suuria riskejä, mm. kaivoksen radioaktiivinen sekä raskasmetalleja ja myrkkijä sisältävä jäte, vaikutukset pohjaveteen ja vesistöihin, pölyn ja radonkaasun vaikutukset
- Suomessa uraanitutkimukset tulisi kieltää ja energiapolitiikassa tulisi ottaa tavoitteeksi uraanivoimaloiden purku.

Artists for Clean Future

toivoo, että uraanivaltaushakemus hylätään, koska toiminnasta aiheutuu haittaa ihmisten terveydelle, geeniperimälle sekä ympäristölle. Mieliä pidettä on perusteltu seuraavasti:

- valtausalueet sijaitsevat kokonaan tai osittain Natura 2000 -alueella eikä luonnonarvoiltaan tärkeä alue sovellu uraanikaivostoimintaan ja siksi sinne ei pitäisi myöskään myöntää valtauslupia
- hakijayhtiön (AREVA) kaivostoiminnassa muualla on tullut esille ympäristövahinkoja
- uraani on haitallista ihmisten terveydelle, geeniperimälle sekä ympäristölle
- uraaninetsintä, -valtaukset ja -louhinta Suomessa tulisi kieltää.

Kolarin luonto ry (allekirjoittajana [REDACTED])

ilmaisee valtaushakemukseen kielteisen kannan seuraavista syistä:

- uraanivaltaus/-kaivostoiminta aiheuttaa vakavan uhan matkailuelinkeinolle
- uraanivaltaus/-kaivostoiminta on huomattava uhka lohelle
- uraanivaltauksen/-kaivostoiminnan aiheuttama uhka maaperän ja vesistöjen pilaantumiselle pysyvästi on vaarana
- uraanimalmin kuljettamisessa maailmalle voi sisältyä myös vaaratekijöitä, jotka laajentavat kaivostoiminnan aiheuttamaa vaikutusalueetta
- uraanivaltaus/-kaivostoiminta aiheuttaa todella merkittävän uhan perinteisille elinkeinoille (mm. poronhoito, kalastus, marjastus yms.).

Adressi (656 allekirjoitusta) vastustamaan valtausluvan myöntämistä hankkeelle.

Perusteet vastustavalle kannalle:

- Hanke tähtää uraanikaivostoiminnan aloittamiseen ja sen vaikutus kohdistuu huomattavasti esitettyä aluerajausta laajemmalle. Uraanikaivoshanke vaikuttaa alusta alkaen vahingollisesti Tornionlaakson ja koko Lapin pitkäjänteisesti rakennettuun maineeseen puhtaana luonnon ja turvallisuuden työssijana.
- Uraanikaivoshankkeen työllisyysvaikutukset eivät riitä kompensoimaan sen kielteisiä vaikutuksia matkailulle, alkutuotannolle kuten maa-, poro- ja kalataloudelle sekä marjastukselle. Asuntojen ja maan arvo huononisi, eikä huomiotta voi jättää alueella jo asuvien viihtyvyyttä ja oikeutta kokea olonsa turvalliseksi.
- Uraanin louhinta eroaa tavallisesta kaivostoiminnasta mm. siinä, että sen haitat nimenomaan terveydelle ovat moninaisia: esimerkiksi alttius sairastua keuhkosyöpään moninkertaistuu. Terveysriskit eivät kohoa ainoastaan kaivoksen työntekijöiden keskuudessa vaan vaarassa ovat myös lähiseudun asukkaat, jotka joutuvat alttiiksi uraanille elintarvikkeiden, veden ja ilman kautta. Näistä seikoista johtuen kunnan terveyskulut kasvaisivat vuosien saatossa huomattavasti.
- Kaivoksesta saatavaa uraania ei voida jatkojalostaa Suomessa vaan se olisi kuljetettava autoilla, junilla ja ehkä myös laivoilla johonkin Euroopan alle kahdestakymmenestä prosessiin pystyvistä laitoksesta. Tämä ei olisi mitenkään energiataloudellista saatikka vaaratonta.

- Alue sijaitsee luonnonolosuhteiltaan aralla alueella. Valtausalueella on Natura 2000 -verkostoon kuuluva Mustiaapa-Kaattasjärvi -alue sekä runsaasti erikokoisia vesistöjä. Pohjavesialueen sijainti ja yhteys lähialueiden jokiin – kuten Naturaan kuuluvaan Tornionjokeen – olisi ehdottomasti selvitettävä jo tässä vaiheessa. Tästä johtuen myös naapurimaaltamme Ruotsilta olisi korrektaa pyytää mielipide. Näihin seikkoihin nojaten vaaditaan, että alueella teetetään YVA eli ympäristöarviointi. Alueen hydrokemiallinen va-kaus olisi myös syytä selvittää.
- AREVA Resources Finland Oy:n toiminta emämaassa Ranskassa ja mm. Kanadassa, Yhdysvalloissa, Nigerissä ja Ghanassa.
- Uraanikaivosten voitot menevät monikansallisille yhtiöille, mutta haitat jäävät ikuisiksi ajoiksi paikkakunnalle. Kaivostoiminnan loputtua jälkeen jää mm. säteileviä kiviroskioita, radioaktiivista pölyä ja myrkyllisiä jätevesialtaita. Jälkihoito oikeinkin hoidettuna on vain ”kosmeettista”, koska haitat säilyvät ympäristössä käsittämättömän pitkiä aikoja. Kuka tästä voisi ottaa vastuun? Olemmeko me tämän ajan ihmiset jo niin moraalittomia, että olisimme valmiit vaarantamaan tulevien sukupolvien elämän?
- Lisäksi vedotaan Suomen perustuslain 20 §:ään, jossa sanotaan: ”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja sen kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.” Tähän vedoten Suomen päättäjien on otettava huomioon kansalaisten mielipide.

Greenpeace

kehottaa ministeriötä hylkäämään uraanivaltaushakemuksen seuraavista syistä:

- Uraaninetsintä ei missään nimessä ole hyväksyttävää Natura-alueella tai sen lähistöllä. Lisäksi etsintä näillä alueilla on täysin hyödytöntä, koska kaivosta ei alueen luonnonarvojen vuoksi voida kuitenkaan hyväksyä.
- Pelkkä uraaninetsintä ja uraanikaivossuunnitelma haittaavat alueen matkailuelinkeinoa ja mainetta.
- Uraaninetsinnän, erityisesti kairausten ja mahdollisen koelouhinnan ja -rikastamisen vaikutuksia alueen pohjavesiin ja suoluontoon ei ole edes kunnolla selvitetty.
- AREVAN aikaisemmat menettelyt uraaninlouhinnan suhteen osoittavat yrityksen piittämättömyyttä ympäristöä ja viranomaismääräyksiä kohtaan. Myös AREVAN päätös aloittaa kaivaustyöt Ranuan Isonkankaalla ennen valtauksen hyväksymistä kertoo yrityksen välinpitämättömyydestä.
- Natura-alue on suojeltu pääasiassa suoalueiden vuoksi. Alueella elää useita uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja, ja alue on erityisesti kahlaajalinnuille tärkeä suojelualue.
- Mikäli valtaus hyväksyttäisiin, alueelle olisi mahdollista kaivaa useita metrejä leveitä ja jopa satoja metrejä pitkiä tutkimusojia sekä kairata tuhansia metrejä syväkairauksia. Uraanipitoisen maaperän kaivaminen sekä kairaaminen tuhansien metrien verran lisää riskiä radioaktiivisten aineiden kulkeutumiseen pohja- ja pintavesiin. Lisäksi maakerroksia poistettaisiin lähes peruuttamattomasti ja puita jouduttaisiin kaatamaan luonnontilaisista metsistä.
- Uraanivaltaushakemusta käsiteltäessä ja kaivoslakia tulkittaessa tulee ottaa huomioon kaivoslain useissa yhteyksissä todettu puutteellisuus mm. ympäristönäkökohtien ja yksityisten kansalaisten oikeuksien suhteen.

Edelleen Ei ydinvoimaa -kansalaisliike

Uraanikaivosten terveydelle haitalliset ja ympäristöä pilaavat vaikutukset ulottuvat laajalle yli valtausalueen rajojen ja ovat ajallisestikin niin pitkäkestoiset, että kansalaisliike vastustaa uraanin louhinnan aloittamista missään päin Suomea. Sen tähden ei ole myöskään syytä myöntää tutkimuslupaa, joka tähtää uraanikaivoksen perustamiseen.

Kansalaisliike perustelee kantaansa mm. seuraavista syistä:

- Jo pintatutkimuksissa suojaavan maakerroksen poisto merkitsee luonnon ekosysteemiin puuttumista, aiheuttaa eroosiota ja pilaa ehyen maiseman.
- Mahdollisesti käytettävässä kairauksessa maakerrokset rikkoutuvat ja pohjavesiin voi liueta radioaktiivisia nuklideja.
- Suomen vielä suurelta osalta puhtaalla luonnolla on merkitystä matkailulle.
- Mahdollisen kaivoksen jätekivivuoret aiheuttavat ympäristön ja vesistöjen saastumista, ja vaikutukset voivat ulottua Naturaan kuuluvaan Tornionjokeen ja edelleen Pohjanlahteen saakka.
- Kaivoshankkeen suhteellisen lyhytaikaiset työllistävät vaikutukset eivät korvaa määrätömiksi ajoiksi menetettäviä työpaikkoja maa-, metsä- ja porotalouden sekä matkailun alalla. Myös kalatalous ja marjastus kärsivät.
- Uraani olisi kuljetettava Suomesta rikastettavaksi muualle ja saattaisi joutua myös ydinaseteollisuuteen.
- Suomi tuottaisi ydinvoimaa vientiin, ja riskit ja jätteet jäisivät Suomeen.
- AREVAN muualla tapahtunut toiminta ei vakuuta kansalaisliikettä yhtiön vastuullisesta toiminnasta Suomessa.
- Uraanin louhinta aiheuttaa suuret määrät hiilidioksidia ja muita kasvihuonekaasuja.
- Eri puolilta maailmaa saapuu tietoja paikkakunnista, jotka vaativat uraanin louhinnan lopettamista alueellaan tai estävät uuden toiminnan aloittamisen.
- Suomen vanhentunut kaivoslaki on avannut portit ulkomaisille kaivosyhtiöille tulla vaatimaan valtauslupia. On kuultava kuntalaisia, jotka ovat nousseet puolustamaan Ruma-vuoman, kotiseutunsa kauneutta ja puhtautta.
- Suomella on moninaiset mahdollisuudet uusiutuvan energian hyödyntämiseen ja hajautettuun, turvalliseen energiantuotantoon.

Rovaniemen seudun vihreät (allekirjoittajana [REDACTED])

vastustavat uraanikaivoksia Rovaniemelle/Ylitorniolle mm. seuraavin perustein:

- Uraanikaivokset aiheuttavat haittaa matkailulle sekä erilaisille luonto- ja luonnontuote-palveluille sekä muille elinkeinoille puhtaan ja turvallisen Lapin imagon pilaantuessa.
- Uraanikaivokset aiheuttavat ympäristö- ja terveyshaittoja sekä vaikuttavat asuntojen ja maa-alueen arvoon.
- Kaavailtu louhos sijaitsisi Natura-alueella, luonnonsuojelullisesti aralla ja vesistöjen alueella, minkä vuoksi alueelle pitäisi teettää YVA ennen lupaharkintaa.
- Seudulle ei haluta kaivoksia, joiden tulot menisivät pääosin monikansallisille yhtiöille ja mittavat haitat ihmisille ja ympäristölle (säteilevät kiviröykkiöt, radioaktiivinen pöly sekä myrkylliset jätevesialtaat) jäisivät tänne.
- Uraania saattaisi päätyä myös aseteollisuudelle.

Ylitornion Luonto ry:n uraanikaivoskriittinen työryhmä (allekirjoittajina [REDACTED])

vastustaa kyseistä valtausta mm. seuraavin perustein:

- Mahdollinen monimetallikaivos olisi riskineen (mm. lietealtaat ja sivukiviläjät) joka tapauksessa uraanikaivos ja turvallisuusmääräyksistä huolimatta ympäristön vakavan pilaantumisen riski on aina olemassa.
- Valtausvaiheen tutkimukset heikentäisivät alueen (Natura-alueiden) luontoarvoja.
- Kaivospäivävaiheessa valtioneuvostolla pitäisi olla aivan erityisen painavat syyt uraanikaivoksen avaamiseen Natura-alueella tai sen läheisyydessä ja löytää tilalle vastaavanlaiset korvaavat suojelualueet.

- Valtausvaiheen tutkimuksista, mm. kairauksista, muodostuisi ympäristöriski vesistöille ja pohjavedelle sekä loma-asutukselle vesistöjen varrella.
- Kalastusmatkailun ja erityisesti uhanalaisen luonnonlohen ja -taimenen lisääntymisjoen tulevaisuus huolestuttaa sekä Suomessa että Ruotsissa.
- Hakijayhtiöön (AREVA) liittyy kielteinen mielikuva ympäristöasioiden laiminlyömisestä.
- Sade- ja sulamisvesien sekä myrskyjen ja tuulien vaikutukset lähialueiden asuttuihin kaupunkeihin ja kyliin tulisi ottaa huomioon.
- Kaivostoiminnan jälkeisen ajan vastuu jätteistä ja varastoinnista huolestuttaa.
- Kaivostoiminta haittaisi alueella jo olevaa elinkeinoelämää (kuten maa- ja puutarhataloutta sekä matkailua), metsästystoimintaa, sienestystä, marjastusta ja kalastusta. Uraanikaivosten työllistävä vaikutus ei olisi kovin merkittävä. Myös kiinteistöjen arvot putoaisivat.
- Vaihtoehtoja uraanille energiantuotantoon on olemassa. Lisäksi energian käyttöä voidaan tehostaa ja energiaa säästää sekä lisätä uusiutuvien energianlähteiden käyttöä. Suomen kannattaa ostaa uraani valmiiksi jalostettuna ulkomailta.

Pellon kunnan ympäristölautakunta

suhtautuu varauksella valtaushakemukseen uraanimalmin etsimiseksi.

Lautakunta pitää tärkeänä saada vaikuttaa hakemuksen käsittelyyn, vaikka itse valtaushakemusalue sijaitseekin kunnan alueen ulkopuolella. Todetaanhan perustuslain 20 §:ssä: "Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja sen kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon."

Uraanin etsintä ja eritoten sen hyödyntäminen kasvattavat kiistattomasti ympäristöongelmien, mm. vesistöjen ja pohjavesien pilaantumisen riskiä. Myös uraanipölyn kaukokulkeutuminen ilmateitse huolestuttaa kuntalaisia. Riskit ovat niin suuria, että mahdollisia vahinkoja ei enää saisi jälkeinpäin korjatuksi, eikä Lapisssa ole sen kaltaisia resursseja, joita hankkeen valvonta vaatisi.

Lappia pidetään maailmalla puhtaana ja turvallisena paikkana. Matkailuun, markkinointiin, liikenteeseen, rakentamiseen sekä luonnosta saatavien elintarvikkeiden jatkojalostukseen on sijoitettu melkoinen määrä euroja niin valtion kuin EU:n taholta. Näillä aloilla on myös Lapisssa suuri työllistävä vaikutus. Uraanikaivoksen työllistävä vaikutus puolestaan olisi kovin vähäinen ja ajallisesti rajallinen. Saatua hyötyä ei voisi kompensoida haittoja, joita aiheutuisi alueella jo oleville elinkeinoille ja ympäristölle. Uraanikaivoksen toiminta vaikeuttaisi ratkaisevasti luonnontuotteiden jalostusta, markkinointia ja myyntiä sekä aiheuttaisi asukkaissa turvattomuutta, ja jo pelkkä asian esillä pitäminen uhkaa vaikuttaa alojen imagoon ja kannattavuuteen kielteisesti.

Tässä vaiheessa (kaivoslain uudistusvaihe ja lausuntokierros) valtaushakemukset, joiden tarkoituksena on uraanin löytäminen ja taloudellinen hyödyntäminen, tulisi "jäädyttää" kokonaan. Aiheesta on syytä käydä laaja avoin yhteiskuntapoliittinen keskustelu, jossa kuunnellaan eri alojen asiantuntijoita ja pohditaan asiaa useammasta näkökulmasta.

Hakijan vastine

1. Valtauksen myöntämisen edellytykset

1.1. Hakijaan liittyvät edellytykset

Hakija on valtauskelpoinen [Tukesin huomautus: myös Mawson Oy, jolle hakemus on siirretty, on valtauskelpoinen]. Sen toimialana ja tarkoituksena on metalleihin ja muihin kaivoskivennäisiin liittyvä kaivos- ja etsintätoiminta sekä niihin liittyvä muu toiminta.

Hakijalla on kaivoslaissa tarkoitettu otaksunta hakemallaan valtausalueella sijaitsevasta kaivoskivennäisesiintymästä, jonka hyödynnettävyyden se haluaa selvittää valtausoikeuden nojalla. Hakija on selvittänyt hakemuksessaan, mihin sen otaksunta kaivoskivennäisistä alueella perustuu. Hakija on myös esittänyt valtaushakemuksensa liitteenä yksityiskohtaisen tutkimussuunnitelman alueelle suunnittelemistaan geologisista tutkimustoimenpiteistä sekä selvityksen alueen Natura-tarveharkintaan liittyen.

1.2 Valtaus on kaivoslain nojalla myönnettävä esteettömiltä osiltaan

Mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslain edellytykset, ministeriön on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen esteitä. Ministeriöllä ei ole harkintavaltaa valtauksen myöntämisessä, vaan sen on myönnettävä kaivoslain mukaisesti haettu valtaus esteettömiltä osiltaan.

1.3 Esteitä valtaukselle ei ole esitetty

Valtauksen esteet on lueteltu kaivoslain 6 §:ssä. Hakijan hakemuksen johdosta järjestetyssä kuulemisessa annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole esitetty esteitä valtaukselle. Myöskään hakijan esittämästä esteettömyystodistuksesta ei ole ilmennyt valtauksen esteitä. Mikäli valtausalueella ei ole myöskään ministeriön selvitettäviin kuuluvia kaivoslain 6 §:n 1 momentin 1, 2 ja 9 kodissa mainittuja esteitä, on valtaus haetulle alueelle myönnettävä.

Ainoastaan kaivoslain 6 §:ssä luetellut seikat voivat muodostaa suoran valtauksen esteen. Eduskunta on siten lailla yksiselitteisesti määrännyt seikoista, joiden perusteella valtaushakemus voidaan suoraan hylätä osittain tai kokonaan eikä hylkäämistä voida hakemuksen ollessa kaivoslain mukainen perustella millään muulla seikalla.

Valtaushakemusta käsitellessään ministeriön on otettava huomioon luonnonsuojelulain tietyt normit. Suoraa estettä valtaukselle nämä luonnonsuojeluin kohdat eivät kuitenkaan muodosta.

2. Ympäristön- ja luonnonsuojeluun sekä porotalouteen liittyvän lainsäädännön huomioiminen

2.1. Uhanalainen ja rauhoitettu lajisto ei ole este valtaukselle

Uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien olemassaolo haetulla valtausalueella ei ole este valtauksen myöntämiselle tai alueen rajaamiselle valtaushakemuksesta poikkeavalla tavalla. Tutkimustöitä suoritettaessa on joka tapauksessa noudatettava kasvi- ja eläinlajien rauhoittamista koskevia luonnonsuojelulain säännöksiä. Hakija ei ole hakemassa lupaa poiketa luonnonsuojelulain säännöksistä. Hakija tulee mitoittamaan tutkimuksensa siten, ettei alueen uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien elinympäristöä vaaranneta.

Hakija on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen selvilläolovelvollisuutensa nojalla yleisesti ja kaivoslain 71 §:n 2 momentin nojalla erityisesti velvollinen tutkimustoiminnassaan ottamaan huomioon luonnonsuojelulain vaatimukset. Hakija aikoo-

kin hakemuksessaan ilmoittamallaan tavalla tehdä yhteistyötä paikallisen ympäristökeskuksen kanssa saadakseen opastusta ympäristölle aiheutuvien haittojen välttämiseksi.

2.2 Tutkimustöiden laatu ja laajuus ovat rajoitettuja

Hakija on oheistanut valtaushakemukseensa yksilöidyn tutkimussuunnitelman alueelle suunnitelluista tutkimustoimenpiteistä.

Suunnitellut tutkimustoimenpiteet eivät ole jatkuvia koko aluetta koko valtausajan rasittavia toimenpiteitä, vaan tarkoin suunniteltuja, isolle alueelle ja pidemmälle ajalle jakaantuvia vähäisiä toimenpiteitä, joista ei aiheudu pysyviä jälkiä tai pysyvää haittaa alueen luonnolle. Tutkimustoiminta alueella rajoittuu esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin. Hakijan motiivina on esiintymän hyödynnettävyyden selvittäminen niin vähin toimenpitein kuin mahdollista, koska tutkiminen on hyvin kallista.

Hakija on rajannut suunnitellut tutkimustoimenpiteet ainoastaan geologisiin tutkimuksiin ja luopunut hakemuksessaan järeimmistä toimenpiteistä, koelouhinnasta ja koerikastuksesta.

Hakijalla ei ole aikomusta eikä tarvetta käyttää valtausalueella, eikä sen ulkopuolella, maata teitä, voima-, vesi- tai muita johtoja varten.

Hakija tulee yhdessä paikallisen ympäristökeskuksen kanssa etukäteen selvittämään ja tarkastamaan suunnitellut koneiden ja ihmisten kulkureitit ja syväkairauspaikat, joten rauhoitettujen ja uhanalaisten kasvien vahingoittaminen voidaan välttää. Kussakin tapauksessa kairanreijille ja kulkureiteille on mahdollista löytää vaihtoehdot, joten alueen luontoon liittyvät erityispiirteet voidaan täysimääräisesti huomioida. Samoin on huomattava, että mikäli tutkimustyö edellyttää kalliopinnan paljastamista, paikka voidaan valita tarkoin yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa. Työn päätyttyä paikka saatetaan maisemoinnilla ennalleen.

Hakija haluaa korostaa, ettei tutkimustoiminnassa ole kyse ole maa-aineisten otosta tai rakentamisesta tai muustakaan järeästä maa- ja kallioperään kohdistuvasta rasituksesta.

Valtausoikeus on ajallisesti, ja tässä tapauksessa myös laadullisesti tutkimustapojen osalta rajoitettu oikeus, josta ei aiheudu pysyvää haittaa valtausalueella ja jolla ei ole vaikutuksia valtausalueen ulkopuolella.

2.3 Tutkimustoiminta ei heikennä alueen Natura-luonnonarvoja – Natura-arviointia ei tarvita
Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura-verkostoon, hankkeen toteuttajan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.

Alueelle ei ole hakijan käsityksen mukaan suunnitteilla muita hankkeita, joten Natura-arvioinnin edellytysten olemassaoloa on tarkasteltava yksinomaan hakijan hakemuksen perusteella.

Hakija on hakemuksensa liitteenä esittämässään Natura-tarveharkintaa koskevassa selvityksessä todentanut haettavan valtausalueen ne luontoarvot, joiden perusteella alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Lisäksi hakija on hakemuksessaan esittänyt yksityiskohtaisen tutkimussuunnitelman. Ottaen huomioon annettu selvitys, alueelle suunnitellut tutkimustoimet ja erityisesti se, että hakija on luopunut oikeudesta tehdä koelouhintaa ja koerikastusta alu-

eella, ei tutkimustoiminta alueella tule objektiivisesti arvioiden luonnonsuojelulain tarkoittamalla tavalla todennäköisesti merkittävästi heikentämään alueen Natura-luontoarvoja.

Verrattuna KHO:n päätökseen 26.1.2009 T 175, tässä tapauksessa on kyseessä täysin erityyppinen Natura-alue, joka on sisällytetty Natura-verkoston täysin erityyppisten suojeluarvojen johdosta. Tässä tapauksessa alue on sisällytetty Natura-verkoston erityisesti alueen vanhojen metsien ja suoalueiden johdosta, joiden luonnonarvoa tutkimustoiminta alueella ei tule vaarantamaan millään tavalla. On myös huomattava, ettei edellä mainitusta KHO:n päätöksestä voida vetää sitä johtopäätöstä, että jokaisen Natura-alueelle kohdistuvan valtaushakemuksen yhteydessä tulisi tehdä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukainen arviointi, vaan arviointi on tehtävä vain sellaisissa tapauksissa, joissa hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura-verkoston.

Edelleen on huomattava, ettei Natura-arviointi lisäisi alueen luontotyyppien tai alueella sijaitsevien lajien suojelun tasoa millään tavalla, vaan, kuten edellä on todettu, luonnonsuojelulain säännöksiä on joka tapauksessa noudatettava. Valtauskirjojen myöntämisestä syntyvät oikeudet eivät myöskään voi heikentää alueella esiintyvien lajien suojelun tasoa.

Hakijan käsityksen mukaan hakijan asiassa antaman selvityksen – tutkimussuunnitelman ja Natura-tarveharkinta -asiakirjan – perusteella voidaan poissulkea, että alueelle malmin etsimiseksi suunnitellut tutkimustoimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät alueen luontoarvoja. Natura-arviointia ja siihen liittyvää lausunntomenettelyä ei siten tarvita.

2.4 Natura-arviointi tutkimusten myöhemmässä vaiheessa

Jos hakijan tutkimustoiminta edellyttää alueella jatkotutkimuksia, kuten koelouhintaa tai koerikastusta, ennen kuin alueen hyödynnettävyyteen voidaan ottaa lopullinen kanta, on hakijan joka tapauksessa haettava jatkotutkimuksille uutta lupaa, joka käsitellään samoin kuin valtaushakemus ja jonka yhteydessä tulee siten erikseen arvioitavaksi tarve mahdolliselle Natura-arvioinnille näiden järeämpien tutkimustoimenpiteiden näkökulmasta.

2.5 Tutkimustoiminta ei vaikuta porotalouteen alueella

Hakijan suunnitteleman ajallisesti ja asiallisesti rajoitetun malminetsinnän ei voida katsoa vaikuttavan poronhoitolain 53 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen eikä tutkimustoiminta myöskään vaikuta poronhoitolain 3 §:ssä tarkoitettuun poronhoidon harjoittamisoikeuteen. Joka tapauksessa poroelinkeino voidaan ottaa huomioon alueella tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa, jotta vahinkoja elinkeinolle ei aiheuteta.

3. Uraanivaltaushakemusten muita hakemuksia tarkempi tutkiminen on yhdenvertaisuus- ja laillisuusperiaatteiden vastaista

Työ- ja elinkeinoministeriön edeltäjä kauppa- ja teollisuusministeriö (KTM) on tiedotteessaan, joka on otsikoitu ”KTM käsittelee uraanin etsintälupia lain vaatimaa tarkemmin” (16.2.2006) todennut, että radioaktiivisen uraanimalmin etsintää koskevien valtaushakemusten käsitelyssä poiketaan siitä, miten muiden kivennäisten kohdalla menetellään. KTM:n tiedotteen mukaan asianosaisia kuullaan uraanivaltaushakemusten yhteydessä normaalia laajemmin.

Tälle menettelylle ei ole mitään laillista perustetta, päinvastoin se on lainalaisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden vastaista, koska uraanikivennäisten etsinnässä käytetyt geologiset menetelmät eivät millään tavalla eroa muiden kaivoskivennäisten etsinnässä käytetyistä geologisista menetelmistä.

Tämän toteaa myös Säteilyturvakeskus tämän asian käsittelyssä antamassaan 29.1.2009 päivätyssä lausunnossa: "[...]; uraanin etsimiseksi tehtävä näytteidenotto on säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta vastaavaa kuin minkä muun tahansa kaivoskivennäisesiintymän näytteenotto toiminta."

Lainalaisuusperiaatteen mukaan hallinnon eri toimielinten käyttämän julkisen vallan on perustuttava eduskunnan hyväksymään lakiin. Eduskunta ei ole hyväksynyt lakia, joka oikeuttaisi käsittelemään eri mineraaleja koskevat valtaushakemukset eri tavalla. Tämän kieltää myös yhdenvertaisuusperiaate, jonka mukaan hallinnossa asioivia on kohdeltava tasapuolisesti. Yhdenvertainen kohtelu on suojattu perustuslain tasolla.

4. Lopuksi

Asiassa ei ole kysymys kaivospiirin määräämisestä uranikaivoksen perustamiseksi, vaan valtauskirjojen antamisesta ajallisesti ja toimenpiteellisesti rajoitettuun, lyhytaikaiseen tutkimustyöhön, jolla alueen mineraalivarat ja niiden hyödynnettävyys selvitetään. Asiaa ratkaistaessa ainoastaan valtaukselle säädetyt esteet ja edellytykset ovat relevantteja eikä tässä yhteydessä arvioida mahdollisen myöhemmän kaivostoiminnan tutkimisen edellytyksiä.

Malmimitsintä ei ole ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa säädetyin YVA-menettelyn alaista toimintaa eikä malmimitsinnälle edellytetä myöskään ympäristölupaa. On myös huomattava, että geologinen tutkimus ja malmimitsintä on Metsähallituksen luvalla nimenomaisesti sallittua kansallis- ja luonnonpuistoissa.

Edellä sanottu kuvaa suunnitellun tutkimustyön luonnetta ja sallittavuutta ja sen valossa ja asiassa muutoin esitetystä on selvää, että suunnitelluilla tutkimustoimenpiteillä, etenkin kun niiden ajallinen ja asiallinen ulottuvuus on rajattu hakemuksesta ilmenevällä tavalla, ei ole haetulla valtausalueilla vaikutuksia, joiden voitaisiin katsoa merkittävästi vaarantavan alueen luonnonarvoja.

Mikäli hakija tutkimussuunnitelmaansa toteuttaen pystyy osoittamaan olettamuksensa todennäköisesti taloudellisesti hyödynnettävästä kaivoskivennäisesiintymästä oikeaksi, se voi hakea alueelle kaivospiirin määräämistä. Vasta tuossa vaiheessa hanke saa sellaiset teollisen toiminnan mittasuhteet, joita sillä tässä yhteydessä annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä väitetään olevan. Vasta tuossa vaiheessa alueelle suunnitellut toimenpiteet ovat sellaisia, että on tarpeen selvittää yksityiskohtaisesti luonnon- ja ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla hankkeen vaikutukset. Olisi kohtuutonta, että hakija joutuisi jo tässä vaiheessa arvioimaan hankkeen ympäristövaikutukset kaivospiirin määräämisen edellyttämällä tavalla, kun kyseessä on vain asiallisesti ja ajallisesti rajoitetun tutkimusluvan hakeminen.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetty edellytykset.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Kaivoskivennäisiä koskeva otaksuma

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan (1625/1992) mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava, mitä kaivoskivennäisiä hakija otaksuu alueella olevan ja mihin otaksunta perustuu sekä perustelut tarpeellisten tutkimusten arvioidusta määrästä ja laadusta.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) edellyttämä vaatimus kaivoskivennäisten otaksumasta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että esiintymän tulisi olla paikallistettu ja osoitettavissa. Tässä päätöksessä käsi-

teltävä hakemus tarkoittaa lupahakemusta malminetsintää koskevaan tutkimustyöhön, jonka kuluessa alueen malmivarat ja niiden hyödynnettävyyds selvitetään.

Hakijan esittämää otaksumaa kaivoskivennäisistä sekä selvitystä siitä, mihin otaksunta perustuu, voidaan pitää riittävänä. Asiassa ei myöskään ole syytä epäillä, että hakemus olisi tehty muussa kuin kaivoslain (503/1965) tarkoituksessa. Kun otetaan huomioon nyt sallitut tutkimustoimenpiteet, ei haettua aluetta (1292,29 ha) voida pitää epäsuhteisen laajana.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syyistä.

Kaivoslain (503/1965) edellä tarkoitettua muutosta (1102/2000) koskeviin esitöihin (HE 148/2000 vp) kirjattujen yleisperustelujen mukaan lainmuutoksen tarkoituksena on parantaa kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Rovaniemen kaupunki on lausunnossaan todennut, ettei haetulla valtausalueella ole voimassa yleis- tai asemakaavaa. Kaupungin aiemmin antaman, esteettömyystodistukseen liitetyn lausunnon jälkeen alueelle ei ole myönnetty rakennuslupia.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on esittänyt kielteisen suhtautumisensa valtaushakemukseen edellä kohdassa "Hakemuksen johdosta annetut lausunnot" esitetyn perusteluin.

Ylitornion kunnan lausunnon mukaan alueella ei ole kaivoslain mukaisia esteitä valtaukselle. Kunta on myöhemmin lausuntoa täydentäessään todennut, että se suhtautuu varauksella tutkimusluvan myöntämiseen edellä kohdassa "Hakemuksen johdosta annetut lausunnot" esitetyn perusteluin.

Valtaukselle ole kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n tarkoittamaa, kaavoitukseen tai alueiden käyttöön perustuvaa estettä. Kun otetaan huomioon päätöksessä annetut lupamääräykset, ei valtausalueen ulottumista Natura-alueelle voida myöskään pitää kaivoslain (503/1965) mukaisena esteenä.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Lapin ympäristökeskus on lausunnossaan vaatinut luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettua arviointi- ja lausunnotarvittamien suorittamista Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimisten Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden osalta ennen kuin kaivosviranomaisen voi päättää valtausoikeuden myöntämisestä. Hakija on toimittanut aluetta koskevan Natura-tarveharkintaselvityksen ja sitä täydentävän tutkimussuunnitelman, joissa on arvioitu hankkeen vaikutusten merkittävyyttä.

Tämän päätöksen lupamääräyksissä on merkittävästi rajoitettu niitä toimenpiteitä, joihin valtaaja on kaivoslain (503/1965) perusteella oikeutettu. Lupamääräyksissä on otettu huomioon valtausalueella sijaitsevien Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden ominaispiirteet ja luonnonarvot ympäristökeskuksesta ja Metsähallitukselta saatujen lausuntojen pohjalta.

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna geofysikaalisilla mittauksilla, kannettavilla laitteilla tehtävillä mittauksilla ja vähäisellä näytteenotolla ei arvioida olevan luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisia merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueiden luonnonarvoihin. Päätöksellä annetut rajoitukset huomioon ottaen ei ole perusteita kokonaan kieltää valtauksen myöntämistä Natura-alueille.

Edellä sanotun ja päätökseen liitettyjen lupamääräysten perusteella kaivosviranomaisen katsoo, että suunnitellut ja päätöksellä rajatut kaivoslain mukaiset malminetsintätutkimukset eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimiset alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Tämän vuoksi luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely ei ole ollut tarpeen eikä lain 66 § tule sovellettavaksi tässä asiassa.

Ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat

Valtausoikeudesta päätettäessä huomioidaan pääasiassa kaivoslaki (503/1965) ja sen nojalla suoraan sovellettavaksi tuleva lainsäädäntö, erityisesti luonnonsuojelulain (1096/1996) säännökset.

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) ja vesilaki (587/2011) – lukuun ottamatta vesiluontotyyppien suojelua koskevia säännöksiä – eivät tule välittömästi sovellettavaksi valtausoikeuden myöntämisen edellytyksiä harkittaessa. Valtausta koskevassa kaivoslain (503/1965) mukaisessa päätöksessä ei voida myöntää poikkeuksia tai ratkaista muuta lainsäädäntöä laajemmin ympäristönsuojelua tai vesien suojeluun liittyviä seikkoja.

Maaperän pilaamiskielto, pohjaveden pilaamiskielto tai pohjaveden muuttamiskielto ovat voimassa ja niitä on mainituissa laeissa määritetyin tavoin noudatettava kaivosviranomaisen päätöksessä tarkoitettua tutkimustyötä tehtäessä.

Kaivoslain (503/1965) mukaisen malminetsinnän on katsottava olevan vaikutuksiltaan niin rajattua, ettei siitä voida katsoa aiheutuvan vaaraa tutkimusalueen maaperälle tai pohjavedelle. Kaivosviranomaisen on kuitenkin antanut päätöksessä eräitä lupamääräyksiä, jotka rajaavat toiminnan vaikutuksia tai kieltävät sellaisen toiminnan, jonka voitaisiin arvioida aiheuttavan lainsäädännössä kielletyiksi katsottavia vaikutuksia.

Uraanin etsinnän ominaispiirteet

Säteilylain (592/1991) 11.1 §:n mukaan säteilytoiminnalla tarkoitetaan: 1) säteilyn käyttöä; 2) toimintaa tai olosuhdetta, jossa luonnonsäteilystä ihmiseen kohdistuva säteilyaltistus aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa terveydellistä haittaa. Pykälän 3 momentin mukaan Säteilyturvakeskus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko toimintaa pidettävä säteilytoimintana. Säteilylain (592/1991) 45.1 §:n mukaan se, joka käyttää luonnossa olevia maa-, kivi- tai muita aineksia taikka näiden aineksien käytön tuloksena syntyneitä materiaaleja elinkeino-

toiminnassa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa, on velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen, jos ilmenee tai perustellusti epäillään, että toiminta on säteilytoimintaa.

Kun otetaan huomioon Säteilyturvakeskuksen antama lausunto, asiassa ei ole ilmennyt, että hakijayhtiön tutkimustoimenpiteet aiheuttaisivat säteilystä aiheutuvia terveydellisiä tai muita haittavaikutuksia. Kaivosviranomaisen on kuitenkin antanut päätöksessä lupamääräyksen, joka velvoittaa valtaajan tarvittaessa selvittämään Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen.

Muut huomioon otettavat seikat

Metsähallitus ja Lapin ELY-keskus ovat hakemukseen antamissaan lausunnoissa (17.12. ja 12.12.2012) esittäneet, että valtaushakemusta ei tule ratkaista ennen kuin Perä-Pohjolan poliisissa vireillä oleva rikosasia on lainvoimaisesti ratkaistu. Metsähallitus on esittänyt hakemuksen käsittelystä pidättäytymisen perusteeksi hallintolain (434/2003) hallinnon oikeusperiaatteet sisältävää 6 §:ää. Sen mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Kaivoslakiin ei ole kirjattu säädöstä, jonka perusteella tutkittavana oleva rikosasia estäisi hakijan aluetta koskevan hakemuksen ratkaisun. Sama koskee muuta sovellettavaksi tulevaa lainsäädäntöä. Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että tasapuolisuuden vaatimusta koskevan vaatimuksen taustalla oleva yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että viranomaisen soveltaa lakia tekemättä muita eroja kuin laista ilmenee. Edelleen tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan viranomaisen ei saa ryhtyä edistämään muita tarkoituseriä kuin niitä, jotka kuuluvat sen tehtäväpiiriin ja sisältyvät tapaukseen sovellettavan lain tavoitteisiin. Hallinto-oikeudellisen objektiviteettiperiaatteen mukaan hallintotoiminta ei saa perustua epäasiallisiin tai hallinnolle muuten vieraisiin perusteisiin.

Kaivosviranomaisen tulkinta on, että esitutkinnassa olevalla rikosasialla ei ole sellaista merkitystä, että olisi hyvän hallinnon periaatteiden vastaista ratkaista asia ennen lainvoimaista rikosasian ratkaisua. Hakemus on tullut vireille vuonna 2007. Huomioiden asian käsittelyyn kaivosviranomaisessa luparuuhkan vuoksi jo kulunut aika, on mahdollista, että rikosasian ratkaiseminen lainvoimaisesti kestää niin pitkän ajan, että hakemuksen käsittely viranomaisessa viivästyy hakijan kannalta kohtuuttomasti. Vireillä olevan rikosprosessin osalta kyseen ollessa vasta esitutkinnassa olevasta asiasta, tasapuolisuutta ja puolueettomuutta koskevien periaatteiden mukaan sekä tarkoitussidonnaisuuden periaatetta noudattaen hakemuksen ratkaisun viivyttämistä tällä perusteella toistaiseksi ei voida katsoa hyvän hallintotavan mukaiseksi menettelyksi viranomaisessa.

On lisäksi huomioitava, että alueella on suoraan muun lainsäädännön nojalla kielletty sellainen toiminta, joka hankaloittaisi esitutkintaviranomaisen tutkittavana olevan rikosasian selvittämistä. Malmietsintä valtausalueella on sallittu vasta päätöksen saatua lainvoiman.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon päätöksessä sallittujen tutkimustoimenpiteiden laatu ja rajallisuus sekä valtausalueiden sijainti osittain Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla, on kolmen vuoden voimassaoloaika pidettävä riittävänä. Vaikka kokonaisuutta arvioidaan ennalta varautumisen periaate huomioon ottaen, ei voimassaoloaika ole tarvetta rajata nyt tehtyä enempää.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaoloajalle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritetusta ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohimenevää vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä

aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2.2 §:ssä tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta paliskunta voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaisille paliskunnille.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoai-

netta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpahtaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

11. Tutkimustyöt valtausalueilla on rajattava geofysikaalisiin tutkimuksiin, maastossa jalkaisin tehtäviin geologisiin kartoituksiin sekä kannettavilla laitteilla tehtäviin mittauksiin ja vähäiseen näytteenottoon sekä radontutkimuksiin ja kairauksiin, sekä muihin vaikutuksiltaan vähäisiin tutkimustoimenpiteisiin. Puuston poisto lukuun ottamatta yksittäisiä puita, joilla ei ole erityisiä suojeluarvoja, ei ole sallittua ilman Metsähallituksen lupaa.

Natura-alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä tehtävissä tutkimuksissa on otettava erityisesti huomioon lupamääräyksessä 12 sallitut tutkimustoimenpiteet. Lisäksi on otettava huomioon lupamääräysten 13 ja 14 mukaiset rajoitukset petolintujen pesimäreiveillä sekä rauhoitettujen ja luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajiesiintymien alueilla.

Muiden kuin tässä lupamääräyksessä mainittujen tutkimustoimenpiteiden tekeminen ei tämän päätöksen nojalla ole sallittua. Sama koskee kaivoslain (503/1965) 12 §:ssä tarkoitettua liikkumista ja alueiden käyttöä valtausalueen ulkopuolella.

Tällä päätöksellä sallituilla tutkimustoimenpiteillä ei saa hankaloittaa esitutkintaviranomaisen tutkittavana olevan rikosasian selvittämistä.

Perustelut: Kaivosviranomaisen on tässä päätöksessä rajannut alueella sallittuja tutkimustoimenpiteitä merkittävästi siitä, mihin kaivoslaki (503/1965) valtauksen haltijalle antaa oikeuden ja mitä hakija on tutkimussuunnitelmassaan esittänyt. Muun muassa tutkimusojien ja -kaivantojen tekeminen sekä ympäristövaikutuksiltaan laajemmat tai voimakkaammat tutkimukset, kuten kuivataminen tai koelouhinta ja -rikastus on kielletty.

Lupamääräyksellä varmistetaan se, että tämän päätöksen nojalla tehtävistä tutkimustoimenpiteistä aiheutuvat ympäristövaikutukset eivät edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetussa laissa (468/1994) 4 §:ssä tarkoitetun ympäristövaikutusten arviointimenettelyn suorittamista. Lupamääräyksellä varmistetaan myös se, että tutkimustoimenpiteet eivät edellytä ympä-

ristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lupamääräyksellä varmistetaan myös tutkittavana olevan rikosasian huomioon ottaminen siten kuin edellä kohdassa "Muut huomioon otettavat seikat" on todettu.

12. Valtaajan tulee sovittaa tutkimustoimenpiteensä Natura-alueilla sijaitsevien valtausalueiden osalta siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppejä tai lajien elinympäristöjä. Samaa periaatetta on noudatettava Natura-alueen läheisyydessä tehtäviin toimenpiteisiin, joilla saattaa olla Natura-alueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia.

Mustiaapa-Kaattasjärvi -nimisellä Natura-alueella tutkimustoimenpiteet on rajattava geofysikaalisiin tutkimuksiin, maastossa jalkaisin tehtäviin geologisiin kartoituksiin sekä kannettavilla laitteilla tehtäviin mittauksiin ja vähäiseen näytteenottoon.

Muiden kuin tässä lupamääräyksessä mainittujen tutkimustoimenpiteiden tekeminen Natura-alueilla ei tämän päätöksen nojalla ole sallittua.

Valtaajan tulee esittää tarkempi tutkimussuunnitelma Natura-alueilla tehtävistä tutkimuksista hyvissä ajoin ennen tutkimustöihin ryhtymistä kaivosviranomaiselle ja ELY-keskukselle.

Valtaaja on otettava lisäksi huomioon, mitä määräyksissä 13 ja 14 on todettu Natura-alueilla tai niiden ulkopuolisilla valtausalueilla sijaitsevien petolintujen pesimäalueiden sekä rauhoitettujen ja luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaisten kasvilajien osalta. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuus koskee siten koko valtausta (määräys 14).

Perustelut: Ympäristökeskuksen lausunnon mukaan valtaushakemusalueella sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva Mustiaapa-Kaattasjärvi. Ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan ei ole ennalta arvioiden poissuljettavissa, etteivät valtausoikeuden mahdollistamat toimenpiteet todennäköisesti merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi kyseinen alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Määräyksessä on otettu huomioon valtausoikeuden mahdollistamien toimenpiteiden vaikutukset Natura-alueiden luonnonarvoihin ja merkittävästi rajoitettu sallittuja toimenpiteitä.

Kun otetaan huomioon erityisesti tässä määräyksessä asetetut tutkimustöiden rajoitukset Natura-alueilla ja perustelut kohdassa "Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet", eivät tässä päätöksessä sallitut tutkimustoimenpiteet edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista. Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen ja valtaajan esittämän kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisen tutkimussuunnitelman, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajattava ja niiden suorittamistapaa on ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla. Tämän rajauksen jälkeen kaivosviranomaisen on päätöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

Päätökseen liitetään määräys toimittaa kaivosviranomaiselle tarkempi tutkimussuunnitelma ennen kuin valtaaja aloittaa tutkimustoimet alueella. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Tutkimussuunnitelma on samalla esitettävä ELY-keskukselle, mikä varmistaa osaltaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 65.3 §:n mukaisen tiedonsaannin. ELY-keskus voi samalla varmistaa, ettei myöskään suojelualueiden välittömässä läheisyydessä tehtävistä tutkimustoimenpiteistä aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia suojelualueille.

13. Alueilla, joiden välittömässä läheisyydessä on suurten petolintujen pesiä, ei tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.2. - 31.7. välisenä aikana ilman ELY-keskuksen lupaa, mikäli pesimäreviirit ulottuvat valtausalueille. Lupahakemus on jätettävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista. Valtaajan tulee ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista selvittää Metsähallituksesta kyseiset petolintujen pesimäreviirit.

Perustelut: Valtausalueen välittömässä läheisyydessä on ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen lausuntojen mukaan luonnonsuojelulain (1096/1996) uhanalaiseksi (LSL 46 §), rauhoitetuksi (LSA 19 §) ja erityisesti suojeltavaksi lajiksi (LSL 47 §) määritetyn lintulajin reviirien ydinosat. Rauhoitetun eläinlajin rauhoitussäännökset on mainittu saman lain 39 §:ssä, jonka mukaan mm. rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana, on kielletty. Tämän vuoksi koneellinen malminetsintä sekä maastoliikenne on tarpeen rajata lisääntymisajan ulkopuolelle. Jalkaisin suoritettavaa ja mahdollisten kannettavien mittalaitteiden avulla suoritettavia tutkimustoimia ei kaivosviranomaisen arvion mukaan ole pidettävä sellaisina toimenpiteinä, joista voisi aiheutua luonnonsuojelulain (1096/1996) 39 §:n vastaisia seuraamuksia.

14. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista toimitettava yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle ja kaivosviranomaiselle. Valtaajan on neuvoteltava ELY-keskuksen kanssa tutkimustoimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei tutkimuksista aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) 42.2 §:n tai luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajeja koskevien Suomea velvoittavien säännösten nojalla.

Perustelut: Ympäristökeskuksen lausunnon mukaan alueella on koko maassa rauhoitettujen kasvilajien metsänemän, tikankontin ja neidonkengän esiintymiä. Em. lajeja koskevat luonnonsuojelulain (1096/1996) 42.2 §:n mukaiset rauhoitusmääräykset, jotka sisältävät muun ohella lajin yksilöiden hävittämiskiellon. Tikankontti ja neidonkenkä ovat myös luontodirektiivin liitteiden II ja IV (b) mukaisia lajeja. Liitteen IV (b) mukaiset kasvilajit ovat yhteisön tärkeinä pitämiä kasvilajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua.

Lausunnossa mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys toimittaa tutkimussuunnitelma sekä olla yhteydessä ELY-keskukseen, jotta ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla tai esittää kaivosviranomaiselle lupamääräys-

ten tarkistamista. Koska arvokkaita lajiesiintymiä voi sijaita myös Natura-alueiden ulkopuolella, voidaan tutkimustoista neuvoteltaessa varmistaa, ettei tunnettuja lajien esiintymiä hävitetä.

15. Jos ilmenee tai on aihetta epäillä, että valtaaja harjoittaa sellaista toimintaa, jossa luonnonsäteilyä ihmiseen kohdistuva säteilyalttius aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa terveydellistä haittaa, on valtaaja velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään toiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen.

Perustelut: Säteilylain (592/1991) 45 §:ssä säädetään luonnonsäteilyä aiheutuvan säteilyaltistuksen selvittämismääräyksistä. Valtaaja on velvollinen Säteilyturvakeskuksen hyväksymällä tavalla selvittämään tutkimustoiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen, jos ilmenee tai perustellusti epäillään kyseessä olevan säteilylaissa tarkoitettua säteilytoimintaa. Jos tutkimustoiminnassa luonnonsäteilyä ihmiseen kohdistuva säteilyaltistus aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa terveydellistä haittaa, on kyseessä säteilytoiminta. Yksittäistapauksessa Säteilyturvakeskus ratkaisee, onko toimintaa pidettävä säteilytoimintana.

16. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat veloitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Päätös on ratkaistu vanhan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset. Kaivoslain (621/2011) 180 §:n mukaan kaivosviranomaisen voi peruuttaa valtausoikeuden kaivoslain 70 §:n mukaisesti, jos valtaaja olennaisella tavalla rikkoo tai laiminlyö päätöksen lupamääräyksiä.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausoikeuden myöntämistä arvioidaan ainoastaan valtaukselle säädettyjen esteiden ja edellytysten kautta, eikä mahdollisen myöhemmän kaivostoiminnan harjoittamisen edellytyksiä tässä yhteydessä voida tutkia.

Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Lisäksi mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon

- rajoittamalla valtauksen voimassaoloa ja sallittuja tutkimustoimenpiteitä sellaisiin tutkimuksiin, joista ei voida katsoa aiheutuvan mielipiteissä esitetyllä tavalla haitallisia vaikutuksia ympäristölle, luonnolle, ihmisten terveydelle, alueella harjoitettavalle elinkeinotoiminnalle, asumiselle, kalastukselle, metsästykselle tai alu-

een virkistyskäytölle. Lisäksi todetaan, että valtausoikeus ei rajoita asukkaiden jokamiehenoikeuksia, maanomistajan liikkumisoikeuksia eikä maa- ja metsätalouden tai muun elinkeinon harjoittamista.

- tarkentamalla veloitetta suorittaa tutkimustoimenpiteet mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa aiheuttaen.
- viittaamalla yleiseen maaperän pilaamiskieltoon, jätteiden käsittelyä koskevaan vaatimukseen ja roskaamiskieltoon.
- viittaamalla valtaajan velvollisuuteen saattaa valtausalue ympäristöllisesti tyydyttävään tilaan ja yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.
- viittaamalla luonnonsäteilyä koskevaan säteilyaltistuksen selvittämisvelvollisuuteen ja Säteilyturvakeskuksen antamaan lausuntoon.
- velvoittamalla valtaajaa ilmoittamaan tutkimuksen kohteena olevan alueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajalle tai haltijalle tutkimustöistä ja muusta alueiden käytöstä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, jolloin maanomistajalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista mahdollisesta vahingosta tai haitasta. Kaivosviranomaisen ei kaivoslain (503/1965) perusteella määrää vakuuden asettamista.
- velvoittamalla valtaajaa ilmoittamaan tutkimuksen kohteena olevalla alueella toimivalle paliskunnalle tutkimustöistä ja muusta alueiden käytöstä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.
- velvoittamalla valtaajaa huolehtimaan siitä, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan.
- viittaamalla valtaajan velvollisuuteen noudattaa muuta voimassa olevaa lainsäädäntöä ja täsmentämällä veloitetta mainitsemalla keskeiset säädökset.

Lisäksi todetaan seuraavaa:

- Valtausoikeuden myöntämisen ei katsota olevan perustuslain vastainen sillä perusteella, että valtauspäätös ei ole valtausta vastustavien mielipiteiden mukainen. Sallitut tutkimustoimenpiteet huomioon ottaen päätöksen ei myöskään voida katsoa olevan vastoin perustuslaissa turvattua elinkeinovapautta.
- Kun otetaan huomioon Säteilyturvakeskuksen lausunto ja valtaajalle asetettu velvollisuus ilmoittaa tutkimustöistä paliskunnalle (lupamääräys 5), valtausoikeuden myöntämiselle ei ole paliskunnan tarkoittamia esteitä.
- Tutkimusten suorittamisen pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä tai vedenjakaja-alueella ei katsota aiheuttavan sellaisia haittoja pohjavedelle tai vesistöille, että tätä koskien olisi annettava erillinen määräys. Lupamääräyksen 9 viittaus maaperän pilaamiskieltoon ja lupamääräyksen 16 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen katsotaan riittäviksi. Ympäristön- ja vesiensuojelulainsäädäntöä sekä mm. niissä tarkoitettuja pohjaveden pilaamiskieltoa tai pohjaveden muuttamiskieltoa on siten tutkimustöissä noudatettava sekä valtausalueilla että niiden ulkopuolella.

- Luonnonsuojelu- tai Natura-alueet eivät välttämättä muodosta estettä valtaukselle. Tässä päätöksessä suojelualueet ja suojeltavat lajit on otettu huomioon rajamalla tutkimuksia ja velvoittamalla valtaajaa olemaan yhteydessä ELY-keskukseen (lupamääräykset 11, 12, 13 ja 14).
- Valtausalueelle kulkemisen osalta viitataan lupamääräykseen 11 ja siihen, että tutkimussuunnitelman mukaan valtaaja luopuu kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisesta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita mm. teitä varten.
- Muita uhanalaisia kuin lupamääräyksessä 14 mainittuja kasvilajeja koskevaa erillistä lupamääräystä ei ole tarpeen antaa, kun otetaan huomioon kohdassa "Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet" todettu ja lupamääräyksessä 16 mainittu muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuus.
- Koska METSO-ohjelmaan kuuluvan suojelumetsän aluetta ei ole luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla perustettu luonnonsuojelualueeksi eikä myöskään kaivoslain (503/1965) säännöksistä tai muusta lainsäädännöstä muuta johdu, luonnonsuojelulaissa tarkoitetut, lain nojalla jo perustettuja luonnonsuojelualueita koskevat säännökset eivät sinänsä tule sovellettaviksi tällä alueella. Näin ollen alueella olevat luontoarvot otetaan huomioon kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) mukaisessa lupaharkinnassa – kaivoslaissa olevien viittaussäännösten kautta – luonnonsuojelulain ko. luontoarvoja koskevien erityissäännösten nojalla.

METSO-suojelukohteen perustamisen myötä suojeltavaksi tarkoitettujen luontoarvojen säilymisen kannalta tällä asialla ei kuitenkaan käytännössä ole heikentävää merkitystä, koska kaivosviranomaisen on käyttänyt harkintavaltaansa rajamalla valtausalueella sallitut tutkimustoimenpiteet lupamääräyksissä 11–14 yksilöidyn tavoin niin, että sallitut toimet eivät heikennä suojelumetsän luontoarvoja. Lupamääräyksien 13 ja 14 mukaisesti valtaajan on myös otettava huomioon alueella luonnonsuojelulain/-asetuksen nojalla rauhoitetut kasvi- ja eläinlajit, ja tämä koskee myös METSO-alueilla mahdollisesti esiintyviä rauhoitettuja eliölajeja.

Valtaajan on lupamääräyksen 4 mukaisesti otettava yhteyttä Metsähallitukseen ennen tutkimustöiden aloittamista. Tällöin on mahdollista sopia toimintatavoista, joilla valtaaja ottaa kohteiden erityispiirteet huomioon. Samalla voidaan hakea tutkimuksiin tarvittavat Metsähallituksen luvat. On myös huomattava, että valtaaja on suoraan kaivoslain nojalla velvollinen suorittamaan toimenpiteet siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Edellä todetun perusteella kaivosviranomaisen katsoo, että valtausoikeutta ei ole tarpeen rajoittaa tässä päätöksessä tehtyjä rajoituksia enempää suojelualueeksi tarkoitetun alueen osalta.

- Alueiden lajiston selvittämiseksi ei ole tarpeen asettaa inventointivelvollisuutta ennen tutkimustöitä, koska kaivoslaista (503/1965) tai luonnonsuojelulaista (1096/1996) ei voida johtaa esiintymien selvittämisvelvollisuutta valtaajalle (viite: kaivospiirin määräämistä koskeva korkeimman hallinto-oikeuden päätös 16.5.2008, taltionumero 1176, diaarinumero 1967/1/07).
- Myöskään mahdollisten muinaismuistojen inventointivelvollisuutta ei ole tarpeen asettaa, vaan tunnettujen muinaismuistojen huomioon ottaminen katsotaan

riittäväksi. Valtaajan on kuitenkin muinaismuistolain (295/1963) mukaisesti keskeytettävä työt muinaisjäännöksen kohdalta ja viipymättä ilmoitettava asiasta Museovirastolle, jos tutkimustöiden yhteydessä tavataan muinaisjäännös, jota ei ole tunnettu aikaisemmin.

- Kun otetaan huomioon päätöksessä sallitut tutkimustoimenpiteet, valtaajalle ei ole tarpeen antaa erillistä kaivannaisjätettä koskevaa määräystä. Kairaus- ja muun jätteen osalta viitataan myös lupamääräyksiin 7 ja 9.
- Hakemuksen jättäneen yhtiön (AREVA) uraankaivostoimintaan liittyviä ympäristö- tai muita vaikutuksia ei käsitellä tässä päätöksessä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)

Kaivoslaki (621/2011)

Kaivosasetus (663/1965)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)

Jätelaki (646/2011)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus kauppa- ja teollisuusministeriön maksullisista suoritteista (499/2005)

Poronhoitolaki (848/1990)

Muinaismuistolaki (295/1963)

Säteilylaki (592/1991)

Vesilaki (587/2011)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määrään lukematta. Valitusaika päättyy **26.6.2013**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, 96200 Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 010 36 42900

telekopio: 010 36 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

